

**T.C.  
MANİSACEALAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ  
REKREASYON ANABİLİM DALI  
REKREASYON PROGRAMI**



**REKREATİF BİR ETKİNLİK OLARAK BALE KAVRAMINA İLİŞKİN  
METAFORİK ALGILAR: İZMİR İLİ ÖRNEĞİ**

**Figen GÖNÜL**

**Danışman  
Doç. Dr. Pınar GÜZEL**

**Manisa-2019**

# YÖK VERİ GİRİŞ FORMU



**TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI**



## YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Rekreatif Bir Etkinlik Olarak Bale Kavramına İlişkin Metaforik Algılar: İzmir İli Örneği adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../2019

Adı Soyadı

İmza



## ÖZET

### REKREATİF BİR ETKİNLİK OLARAK BALE KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILAR: İZMİR İLİ ÖRNEĞİ

Bu araştırmanın temel amacı, bale dansı kavramına metaforik anlamda açıklık getirmek için İzmir İli Dokuz Eylül Üniversitesi Konservatuvarı Bale Bölümü öğrencileri ile Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel bale okulları öğrencilerinden rekreatif bale dansı yapanların metaforik algılarının karşılaştırılmasıdır.

Araştırmadan elde edilen bulgular ile bale dansı kavramına yönelik yapılmış araştırmaların Türk literatürüne kazandırılması ve bale dansı kavramının metaforik belirteçlerini açıklayan çalışmalara rastlanmaması sebebiyle araştırmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında profesyonel (lisanslı yarışmış, yarışmalara katılan, üst kademeli, deneyimli, dereceli, vb..) ve rekreatif (serbest zamanlarında keyif almak için dans eden) bale dansçıları arasından amaçlı örneklem yoluyla seçilmiş 25 katılımcının bale dansı kavramına yönelik metaforik algıları, metafor tekniği kullanılarak toplanan veriler ışığında incelenmiştir.

Araştırmaya katılan profesyonel ve rekreatif bale dansçılarının bale dansı kavramına ilişkin sahip oldukları algıları ortaya çıkarmak amacı ile her birine “Bale yapmak.....benzer. Çünkü; .....” cümlesi verilerek bu cümleleri tamamlamaları istenilmiştir. Profesyonel ve rekreatif balerin ve baletlerin kendi el yazıları ile geliştirdikleri metaforlar toplanmıştır. Toplanan bu belgeler değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmada nitel analiz yöntemlerinden betimsel ve içerik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Elde edilen veriler, bilgisayar ortamında düz yazı haline getirilerek Nvivo for Windows programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Katılımcıların demografik bilgilerinin değerlendirilmesi amacıyla nicel analiz yöntemi kullanılmış ve frekans ve karşılaştırmalı tablolar şeklinde bulgular sunulmuştur.

Katılımcılar bale kavramına yönelik 17 farklı metafor üretmişlerdir. Üretilen metaforlar ortak özellikleri dikkate alınarak 3 farklı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Bunlar; uçmak, dans etmek ve ruh'dur. İçerik analizin sonucunda ortaya

iki model çıkmıştır. Bu modeller “profesyonel katılımcıların metaforik algılarına ilişkin bütünleşik model” ve “rekreatif katılımcıların metaforik algılarına ilişkin bütünleşik model” şeklinde sunulmuştur. Nicel araştırma sonuçlarından da birkaç cümle ekleyelim (örnek yaş gurubu sonucu, eğitim sorusu vb)

Bu araştırma sonucunda rekreatif bale katılımcılarının gerek fiziksel gerek sosyal gerekse psikolojik alanlarda önemli kazanımlar elde ettikleri görülmektedir. Bu nedenle özellikle küçük yaşlarda ebeveynlerin çocuklarını küçük yaşlarda bale dansına yönlendirmeleri öneri olarak sunulmaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Profesyonel bale dansçısı, Rekreatif bale dansçısı, Bale

## ABSTRACT

### **METAPHORICAL PERCEPTIONS OF BALLET CONCEPT AS A RECREATIONAL EVENT: THE CASE OF IZMIR PROVINCE**

Main purpose of this research is making comparison between the students that are studying at Ballet Department in Dokuz Eylul University, İzmir and the recreational ballet dancers of the students from private ballet schools that are affiliated with the Ministry of Education.

It is thought to this research will contribute to the literature in consequence of bringing all findings of the research, all researches done that are intended to the concept of ballet dance into literature and coming across no studies that explain the metaphorical indicators of the ballet dance concept.

Within the scope of the research, metaphorical perceptions of the 25 ballet dancers chosen for the purpose of ballet dancing Among professional (licensed, competing, competing, high-level, experienced, graded, etc.) and recreation (dancing to enjoy in their free time) ballet dancers using metaphor technique collected in the light of collected data.

For the purpose of revealing the perceptions of the ballet dancers of the professional and creative ballet dancers, “Making the ballet ...is similar. Because.....” sentences are required to complete these sentences. Metaphors developed by professional and fortunate ballet dancers and their handwritten texts were collected. These documents were evaluated. Descriptive and content analysis methods were used in the research. The data obtained were analyzed by Nvivo for Windows program.

Students produced 17 different metaphors for the concept of ballet. The metaphors produced are grouped under 3 different conceptual categories considering their common characteristics. These; Fly, dance and soul. 2 different models have been arisen as a result of the content analyze. These models are presented as “integrated model related to metaphorical perception of Professional participants” and “integrated model related to metaphorical perception of recreational participants”.

It is seen that recreational participants have achieved significant acquisitions whether in physical areas or in psychological areas. Thereby, it is advised to all parents to direct their children to ballet dance, especially when they are at young ages.

**Keywords:** Professional ballet dancer, Recreational ballet dancer, Ballet





## TEŞEKKÜR

Çalışmamın her aşamasında yardımlarını ve katkılarını esirgemeyen, güler yüzü ve anlayışı ile yoluma ışık olan, bilgi ve tecrübeleri ile bana her zaman destek olan, tüm davranışları ile benim için bir rol model olan danışman hocam Doç. Dr. Sayın Pınar GÜZEL'e, bana bu yolda öncülük eden ve her daim desteği ile yanımda olan Dr. Öğr. Üyesi Sayın Zeynep ONAĞ'a, tez jürimde yer alıp, çalışmama katkı sağlayan hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Sayın Melike ESENTAŞ ve Dr. Öğr. Üyesi Sayın Nurgül TEZCAN KARDAŞ'a, analiz çalışmaları için Araş. Gör. Sayın Hülya ÜNLÜ'ye, Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuarı Bale Bölümü Anasanat Dalı Başkanı Sayın Seda AYVAZOĞLU'na ve Konservatuar Bale Bölümü Katılımcılarına, TC MEB ÖZEL Prömiyer Bale ve dans Akademi'ye, Bale Katılımcılarına ve tüm çalışma arkadaşlarıma, bugüne kadar üzerimde emeği olan tüm değerli hocalarıma ve hala gelişmemi sağlayıp bana hayat enerjisi veren tüm katılımcılarıma, tez çalışmalarım sırasında hiçbir desteği benden esirgemeyen, sabırla beni destekleyen Fehmi Mert GÖNÜL'e, varlıklarına her daim şükür ettiğim Çocuklarım Nar ve Levent GÖNÜL'e, beni bugünlere hazırlayan ailem, Sebahat ve Abdullah ÜÇKARDEŞ'e, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen kayınvalidem ve kayınbabam Süheyla ve Levent GÖNÜL'e ve sevgili kardeşlerim; Filiz ACARBAY, Sibel TARANCI ve Gözde ÜÇKARDEŞ'e ve her zaman yanımda olan Damla ACARBAY, Kumsal ACARBAY, Damla Park, Emre PARK, Neriman GÖNÜL, Atalay Alphan ACARBAY ve Melih TARANCI'ya katkılarından dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

**Figen GÖNÜL**

**Manisa, 2019**

## İÇİNDEKİLER

1. YÖK VERİ GİRİŞ FORMU .....	
2. YEMİN METNİ .....	i
3. ÖZET.....	ii
4. ABSTRACT .....	iv
5. TEŞEKKÜR.....	vi
6. İÇİNDEKİLER .....	vii
7. KISALTMALAR LİSTESİ.....	x
8. TABLOLAR LİSTESİ.....	xi
9. ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xii
<b>10. BİRİNCİ BÖLÜM</b>	
<b>11. GİRİŞ</b>	
1.1. Araştırmanın Amacı .....	2
1.2. Araştırmanın Önemi .....	3
1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi .....	3
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları .....	3
1.5. Sayıtlar .....	4
1.6. Tanımlar .....	4
<b>12. İKİNCİ BÖLÜM</b>	
<b>13. GENEL BİLGİLER VE LİTERATÜR</b>	
2.1. Serbest Zaman ve Rekreasyon.....	5
2.1.1. Serbest Zamanın Önemi.....	7
2.1.2. Serbest Zaman Etkinlikleri .....	7
2.1.3. Serbest Zamanın Temel Fonksiyonları .....	9
2.1.4. Serbest Zamanın Özellikleri.....	10
2.2. Rekreasyon .....	11

2.2.1. Rekreasyon Faaliyetlerinin Sınıflandırılması.....	12
2.2.2. Rekreasyonun faydaları .....	12
2.2.2.1. Fiziksel faydalar.....	12
2.2.2.2. Sosyal faydalar.....	13
2.2.2.3. Kişisel beceri ve yeteneklerin gelişimine faydalar .....	13
2.2.2.4. Psikolojik faydalar .....	13
2.3. Dans Tanımı .....	13
2.4. Bale Dansı Tanımı.....	14
2.4.1. Dünya’da Bale Kavramı .....	16
2.4.2. Türkiye’de Bale Kavramı .....	17
2.5. Metafor Tanımı.....	20
2.5.1. Metaforun Temel İşlevleri.....	21
2.5.2. Metaforun Sınıflandırılması .....	24
2.5.2.1. Kavramsal Metaforlar .....	24
2.5.2.2. Yön Metaforu.....	25
2.5.2.3. Ontolojik/ Varlıksal Metaforlar .....	25

## **14. ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **15. YÖNTEM**

3.1. Araştırma Deseni .....	26
3.2. Çalışma Grubu.....	26
3.2.1. Katılımcı Profilleri .....	27
3.3. Verileri Toplama Aracı.....	29
3.4. Verilerin Toplanması.....	29
3.5. Verilerin İstatistiksel Analizi.....	30
3.5.1. Verilerin Nicel Analizi.....	30
3.5.2. Verilerin Nitel Analizi .....	30
3.6. Geçerlik-Güvenirlik.....	31
3.6.1. Nicel Çalışmalar İçin Geçerlik-Güvenirlik .....	31
3.6.2. Nitel Çalışmalar İçin Geçerlik-Güvenirlik .....	31

3.7. Araştırmacının Rolü .....	32
3.8. Araştırma Etiği .....	32

## **16. DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **17. BULGULAR**

4.1. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular .....	34
4.2. Profesyonel ve Rekreatif Katılımcıların Metaforlarının Değerlendirilmesi....	38

## **18. BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **19. TARTIŞMA VE SONUÇ**

5.1. Demografik Özelliklere İlişkin Sonuçlar.....	46
5.2. Profesyonel ve Rekreatif Katılımcıların Metaforik Algılarına İlişkin Sonuçlar .....	51

## **20. ALTINCI BÖLÜM**

### **21. ÖNERİLER**

6.1. Araştırmacılara İlişkin Öneriler.....	54
6.2. Kurumlara İlişkin Öneriler .....	54

## **22. KAYNAKLAR..... 55**

## **23. EKLER..... 68**

EK 1: GÖRÜŞME FORMU .....	68
---------------------------	----

EK 2: METAFORLAR.....	70
-----------------------	----

EK 3: ETİK KURUL ONAYI.....	75
-----------------------------	----

EK 4: ÖRNEK ARAŞTIRMA GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU .....	76
---	----

## **24. ÖZGEÇMİŞ..... 80**

## KISALTMALAR LİSTESİ

<b>MCBÜ:</b>	ManisaCelal Bayar Üniversitesi
<b>MEB:</b>	Milli Eğitim Bakanlığı
<b>n:</b>	Örneklem sayısı
<b>T.C.:</b>	Türkiye Cumhuriyeti
<b>TV:</b>	Televizyon
<b>UNESCO:</b>	Koruma alanları yönetim birimi(United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

## TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri .....	28
Tablo 2. Katılımcıların Eğitim Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı .....	34
Tablo 3: Katılımcıların Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı .....	34
Tablo 4. Katılımcıların Anne Eğitim Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı .....	35
Tablo 5. Katılımcıların Baba Eğitim Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı.....	35
Tablo 6. Katılımcıların Aylık Gelir Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı.....	36
Tablo 7. Katılımcıların Bale Dışında Spor Yapma Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı.....	36
Tablo 8. Katılımcıların Bale Dışında Yaptıkları Sporların Cinsiyete Göre Dağılımı	37
Tablo 9. Katılımcıların Bale Yapma Yıllarının Cinsiyete Göre Dağılımı .....	37
Tablo 10. Katılımcıların Bale Yapma Amaçlarının Cinsiyete Göre Dağılımı.....	38
Tablo 11. Metaforların Ortaya Çıkan Kodları.....	39

## ŞEKİLLER LİSTESİ

Model 1: Profesyonel Katılımcıların Metarforik Algı Modeli.....	40
Model 2: Rekreatif Katılımcıların Metarforik Algı Modeli.....	41



## BİRİNCİ BÖLÜM

### GİRİŞ

Bulduğumuz yüzyılda geçerliliğini devam ettiren bir faaliyet şeklinde kendisini gösteren bale dansı olgusuna kişilerin bakış açısı araştırmalarda yer bulmaktadır. Bunun dışında gerçekleştirilen araştırmaya ait bulguların bale dansı kavramına yönelik ortaya konulmuş çalışmaların Türk literatüründe kısıtlı bulunması ve bale dansı kavramının metaforik belirtilerini ortaya koyan araştırmalarla karşılaşılması nedeniyle incelemenin literatüre fayda katacağı öngörülmektedir.

Sürekli şekilde farklılaşan bilgi türleri zamanımızda bu bilgilerin nakledilme teknolojilerinde de değişikliği zorunlu hale getirmiştir. Zamana uyum göstererek düzenlenen eğitim usulleriyle en yararlı bilgi aktarma yöntemlerine erişilmeye uğraşmaktadır. Geçmiş yıllarda bilginin ölçümü hafızadaki yerine göre belirlenirken, zamanımızda kullanımı sağlanabilen, talep edildiğinde hafızadan çağrışım yapılarak hatırlananlar ile kısıtlıdır. Bu nedenle, zamanımızda bilgi olgusunun, yaşamda fayda sağlayabilir bulunması, talep edildiğinde hatıra getirilmesi, sağlanan bulgular neticesinde değişik çıkarım türlerine erişilmesi açısından zorunlu bulunan usullerin gelişimi sağlanmış olup, çağımızda devlet temelli yaklaşım tipinden uzaklaşma gerçekleştirerek yapılandırma esaslı yaklaşım kabullenilmiştir.

Buna bağlı olarak öğrenme sürecinde katılımcının takip edilerek performans değerlendirilmesinin gerçekleştirildiği usullerin kullanımına başlanılmıştır. Programın katılımcılara aktarılmasında yeni yöntemler önemli hale gelmiştir. Değişik usullerin kullanımı sağlanarak katılımcının bale kavramını tam ve doğru bir şekilde aklında oluşturması hedeflenmiştir.

Bireyler çevrelerinde izledikleri kavram çeşitleri vasıtasıyla algılamaya uğraşırlar. Kavram türleri bireylerin düşüncelerinin temelinde bulunan taşlardır. Nesne veya olay türlerinin gerek doğrudan gerekse de dolaylı şekilde izlenebilen niteliklerinden meydana gelirler (Şahin ve Kaya, 2016).

Yaşların küçük olduğu dönemler akıllarında basit kavram türleri ile şema çeşitleri meydana getirip bu kavram türleri nesnelere ve fikirlerle bağlantı



kurulurlar. Zaman değiştikçe daha çok karışık kavram türlerini de ekleme yaparak meydana getirdikleri kavramlarla ilgili şemalarını daha yaygın hale getirirler.

Metafor ile kavram eğitimi ve kavram yanılığ tiplerinin belirlenmesi eğitimde kullanımı gerçekleştirilen bir usuldür. Metafor türlerinin bir eğitim vasıtası şeklinde kullanımları geçmişe dayanmaktadır. Eğitimciler genellikle düşünceleri, kavram türlerini ve elle tutulamayan ve gözle görülemeyen olguları izah edebilmek amacıyla bilinçli olmadan metafor türlerini kullanmaktadırlar (Arslan ve Bayrakçı, 2006).

Metafor, genelde kavram türleri ile bağlantılı bir söz sanatı şeklinde kabullenilir, zira kelimenin tercümesinde bu manayı ortaya koymaktadır. Bireylerin akıllarında yerleşen metafor tipleri bireylerin algılamalarında ve hareketlerinde etkili olmaktadır. İlk defa ortaya konan bir metafor hareketlere esas olan kavram biçimindehafızaya alındığında, sözü edilen kavram sayesinde sistemin algıları ve eylemleri değişmektedir (Çetin ve Evcim, 2009).

Zamanımız eğitim sisteminde metafor yöntemi, kavramlarda yanlış anlaşılmanın ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir. Kavramlarla ilgili yanlış anlaşılmanın ortadan kaldırılmasında metafor (mecaz) en fazla seçilen usul ve strateji çeşitleri arasında bulunmaktadır (Malatyalı ve Yılmaz, 2010).

Bu doğrultuda bu araştırmanın amacı, bale dansı kavramına metaforik anlamda açıklık getirmek için, rekreatif ve profesyonel olarak bale dansı yapanların metaforik algılarının karşılaştırılmasıdır.

### **1.1. Araştırmanın Amacı**

Bu çalışmanın temel amacı, bale dansı kavramına metaforik anlamda açıklık getirmek için İzmir İli Dokuz Eylül Üniversitesi Konservatuvarı Bale Bölümü öğrencileri ile Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel bale okulları öğrencilerinden rekreatif bale dansı yapanların metaforik algılarının karşılaştırılmasıdır.

Çalışmanın ikincil amacı ise çalışmaya katılım gösterenlerin bale dansına ilişkin oluşturdıkları metafor örneklerini incelemek ve katılımcıların bu dansla ilgili düşüncelerini belirlemektir. Araştırmadan elde edilen bulguların bale dansı kavramına yönelik yapılmış araştırmaların Türkçe literatüre kazandırılması ve bale

dansı kavramının metaforik belirteçlerini açıklayan çalışmalara rastlanmaması sebebiyle araştırmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

## **1.2. Araştırmanın Önemi**

Literatür incelendiğinde katılımcıların serbest zaman etkinliklere katılım göstererek değerlendirme biçimleri ile ilgili çalışmaların yapıldığı görülmekle birlikte, rekreatif etkinliklerde özellikle erken yaşlarda başlanılan bale etkinliğinin kazanımları göz önüne alındığında ortaokul katılımcılarından profesyonel ya da rekreatif olarak bale dansı yapanların bale kavramını nasıl algıladıklarına dair araştırmalara rastlanamamıştır.

Bu çalışmada bale kavramı hakkında katılımcıların metafor üretmeleri sağlanarak bale kavramını nasıl anladıkları araştırılmıştır. Bale yapmak.....benzer. Çünkü; .....” metaforu araştırma sorusu olarak belirlenmiştir. Katılımcıların bale dansını nasıl algıladıkları araştırmanın temel konusudur. Ortaokul seviyesinde bale yapan katılımcıların profesyonel veya rekreatif olarak yaptıkları bale dansı hakkında metafor üretmeleri balenin geleceği hakkında fikir verebilecektir. Ayrıca bu nitel çalışmanın, bale yapan katılımcıların bale dansını nasıl anladıklarını metafor olarak koyabilmeleri literatür ve eğitim yönünden önemlidir.

## **1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi**

Profesyonel ve rekreatif olarak bale dansı yapan ortaokul 5, 6, 7 ve 8. nci sınıf katılımcılarının bale dansı hakkında zihinlerinde oluşan algı nasıl şekillenmektedir?

## **1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları**

Bu araştırma;

1. Profesyonel ve rekreatif olarak bale dansı yapan ortaokul 5, 6, 7 ve 8 sınıf katılımcıları ile sınırlandırılmıştır.
2. Profesyonel ve rekreatif olarak bale dansı yapan katılımcılar ile sınırlandırılmıştır.
3. Bu kriterlere sahip olmayan bireyler araştırmanın dışında tutulmuştur.

## 1.5. Sayıtlar

1. Araştırmada kullanılmak üzere hazırlanan görüşme formunun, araştırmanın amacına hizmet ettiği varsayılmıştır.
2. Araştırmaya katılan katılımcıların, bu araştırmada uygulanan metafora kendi istekleri doğrultusunda dürüst ve içtenlikle cevaplandırdıkları varsayılmıştır.

## 1.6. Tanımlar

**Rekreasyon:** İnsanların serbest zamanlarında, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları faaliyetler, yeniden yapma (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 2019).

**Dans:** Müzik temposuna uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan düzenli vücut hareketleri, raks (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 2019).

**Bale:** Belli hafif figürlere, adım atışlara, çoğunlukla sahne düzenine ve müziğe dayalı gösteri türü (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 2019).

**Metafor:** Bir şeyi başka şey ile benzetmeye, kıyaslamaya, anlatmaya yarayan mecazlar (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 2019).

**Serbest zaman:** Kazanç amacı gütmeyen, devamlılık zorunluluğu olmadan, kişiyi tazeleyen ve çevresiyle etkileşimini sağlayan bir zaman geçirme yoludur (Yılmaz, 2007).

## İKİNCİ BÖLÜM

### GENEL BİLGİLER VE LİTERATÜR

Bu bölümde araştırmayla ilgili genel kural ve kavramlara yer verilmiştir.

#### 2.1. Serbest Zaman ve Rekreasyon

Bireyin hayatını sürdürebilmesi açısından kazanç sağlaması ve bu kazancın elde edilmesi için de gücünün satışını yaparak, sosyal hayatın kıymet verme aşamalarına destek vermektedir. Bu harcanan güç için sarf edilen vakit haricindeki zamandır. Modern toplumların temel göstergelerinden birisi de çalışma halidir. Çalışma şüphesiz diğer toplum tiplerinde de insanların davranışlarını düzenleyen bir değer ve kural olarak vardır. Fakat sanayi toplumu çalışmayı toplumsal yaşantının her alanda başta gelen bir kültür kalıbı durumuna getirmiştir. Burada çalışma, genelde bireyin yaşamının merkezi olarak görülür ve iş yoğunlukla toplumda bir statü simgesi olarak değerlendirilir. Böyle bir değer şu anki sosyal koşullara pek uygun düşmemektedir. Zira insanlar çalışarak daha fazla serbest zamana sahip olma amacı gütmektedirler. Elbette serbest zamanların iyi bir şekilde kullanılması ve serbest zaman değerlendirme etkinlikleri merkez alınan güzel bir yaşam konusu da önem kazanmaktadır (Karaçar ve Paslı, 2014).

İnsan için; çalışma kapasitesi kadar serbest zamanın oluşturulması ve onun en iyi şekilde değerlendirilmesi kapasitenin artırılması da büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma veriminin artması, çalışma düzeninin sağlanmasındaki yararlılığı yanında gerçek kültürel ilerleme için toplumun yaratıcı geliştirici enerjinin ortaya çıkarılması özgür bırakılması ve çağdaş insanın çalışma hayatının kalıpsallığından kurtularak dilediği gibi yaşaması, istediğini yapması bu yolla kendini bulması ve kendine gelmesi bakımından önem taşımaktadır (Kılıç, 2006).

Rekreasyon insanların serbest zamanlarında yaptıkları ve gönüllü olarak katıldıkları etkinlikleri ifade etmektedir. Rekreasyon: Latince recreatio kelimesinden gelmektedir. Genel anlamda insanın yenilenmesini, yeniden yaratılmasını veya yeniden yapılanması anlamına gelmektedir. Günümüzde Türkçe karşılığında ise kapsamlı bir şekilde serbest zamanları en iyi şekilde ve verimli değerlendirme olarak bilinmektedir. Diğer bir ifade ile bireylerin ya da çeşitli grupların serbest

zamanlarında dinlendirici ve eğlendirici etkinliklere gönüllü ve kendi seçimleriyle katıldıkları etkinliklerin adıdır. İnsanlar çeşitli büyüklük ve zamanlarda ortaya çıkan zamanlarından: bulunduğu yerden daha farklı yerlerde bulunma, istirahat etme, havası farklı yerlere gitme, gezip görme, daha sağlıklı olma, birliktelik, heyecanlanma şeklinde değişik yaşam tarzları tecrübe etme şeklinde birden fazla amaçla, kendi oturduğu evde ya da dışarısında, üstü kapatılmış ya da açık olan yerlerde veya hareketli-durağan biçimlerde şehirde ya da şehir dışında faaliyetlere katılım sağlamaktadırlar (Yılmaz, 2007).

Modern anlamda çeşitli bilgiler topluluğu olan sosyal bir kurumdur, profesyonel ve gönüllü bir çalışma alanı olan rekreasyon, Kişi için pek çok önemli ihtiyacını karşılayan, işten bağımsız kendi içinde değerli olan insanın kendisini, dolu ve mutlu hissettiği bir yaşam aracıdır. Rekreasyon, günümüzde birçok anlamın yüklendiği ve kapsamına çok çeşitli aktivitelerin alındığı sıkça söylenen bir kavramdır (Karadağ, 2013). Rekreasyon pasif ve aktif veya ferdi olarak sporlara, kültürel fonksiyonlara, tabiat veya insan tarihinin değerlendirilmesine gezilere, eğlencelere, zevk veren olaylara, resmi olmayan eğitime katılmayı içerir (Haines ve Fortman, 2008).

Rekreasyon insanın doğasına uygun ve uygulamaktan haz duyacağı bir etkinlik içerisinde bulunması ile sıradanlaşan ve aynı rutini tekrar edercesine "iş-ev" arasında yaşadığı hayatı bir taraf bırakarak, bu zorunlu hallerden ayrı olarak ruhsal ve zihinsel dinlenmeyi gerçekleştirerek diğer insanlarla sosyal yaşam içerisinde yer almasıdır (Lindsey, 2012).

Temel kavramıyla rekreasyon, bireylerin serbest zamanlarında eğlenceli ve yetinme duyguları ile istekli ve özgür olarak etkinliklere katılımı olarak belirtilmektedir. Rekreasyon insanların serbest zamanları boyunca tam bir arzu ile katılma sırasında veya daha sonra tatmin duydukları faaliyetlerdir. Rekreasyon insanların serbest zamanlarında katıldıkları zorunlu çalışma alanlarındaki etkinliklerden bağımsız olarak kişinin serbest zamanını hiçbir baskı altında kalmadan dilediği gibi kullandığı ve ruhsal kapasitesine yönelik olarak zorunlu faaliyetlere karşı fiziksel gücünü sağlamlaştırmak için özgürce seçtiği, fiziksel ve sosyal çevrenin değişmesi anlamına gelen faaliyetler olarak da tanımlanabilir (Tel, 2007).

### **2.1.1. Serbest Zamanın Önemi**

Lindsey'in 2012 yılında yapmış olduğu bir çalışmada Scott'un serbest zamanın önemini şu şekilde vurgulamıştır. "Çalışma zamanı berrak düşünmeyi ve etkili çalışmayı ifade eder. Dinlenme zaman, akülerimizin yeniden dolmasını ve gücümüzün yenilenmesini sağlar. Çalışmak mecburiyetinde olduğumuz günlerde muntazam, yüksek verimli sabahlar istiyorsanız, kendinize devamlı bir miktar dinlenme zamanı ayırınız. Tam olarak verimli zaman, toplam dinlenme zamanına bağlıdır". Teknolojinin gelişmesiyle üretim ve sermaye birikimi sağlanmış ve insan gücüne daha az ihtiyaç duyulmuştur. Bu durumun yarattığı monotonluk karmaşadan kurtulmak ve kendini dengelemek için serbest zamanlara ihtiyaç duymaktadır. Stres bireyi olumsuz etkimesinden dolayı uzmanlar serbest zaman aktivitelerinin pozitif etkileyeceğini düşünmektedirler.

Serbest zaman bireyin yaratıcılığında gelişim sağlama, kendisini ifade etmesini sağlama, karşılıklı yardımcı olma, paylaşım gösterme, beraber çalışma, başladığı işi bitirme hususunda kararlı bulunma, sorumluluk yüklenme ve yüklendiği sorumluluğun gereğini yapma problem çözme, olaylar arasın daneden-sonuç ilişkisi kurma ve kas becerilerini geliştirme açısından önemlidir (Ağaoğlu ve diğ.,2008).

Serbest zaman etkinliklerinde, tercihlerinin türlü biçimlerde bulunması kişilerin ilgi duydukları alanlara göre karar ortaya koymalarına kolaylık getirmektedir. Sözkonusu etkinlik türlerinin serbest zaman etkinliği olarak ifade edilmesinin nedeni bireylerin bütünüyle serbest bırakılması manasını anlatmamalıdır. Eğitimciler, bireylerin gereksinim hissettiklerinde onlara kılavuzluk yapabilmelidir. Fakat, bu klavuzluk, uyarıcı koşullara düzenleme getirici ve bireylerin kendilerinin talepleri yönünde karar ortaya koyabilme yeteneklerine gelişim sağlayıcı özellikte bulunmalıdır. Bireylerin çalışmalarına klavuzluk, kesinlikle çalışmaya karışma şeklinde anlaşılmalıdır (Akyıldız ve Açıkada, 2011).

### **2.1.2. Serbest Zaman Etkinlikleri**

Serbest zaman aktiviteleri, bireyin yaşamını zenginleştiren, ilgilerini ortaya çıkaran ve becerilerini geliştiren bir unsurdur (Ağaoğlu ve Boyacı, 2013). Çocuğun çevresinde özgürce oynayabileceği, kazanması gereken gelişimsel becerileri deneyimleyebileceği, uygun ve yeşil oyun alanlarına sahip olması hareket gelişimi

için çevresel bir etkendir (Çöl, 2015). Çocuklar evde, okulda oynarlarken sürekli bir motor hareketlilik içerisindeyler. Hoplarlar, zıplarlar, koşarlar, tırmanrlar, bloklarla ve hamurlarla oynarlar. Erkek çocukların kızlara oranla daha fazla hareket ederek oynadıkları belirtilmiştir. Çocukların diğer çocuklarla birlikteyken yalnız oynadıklarına oranla daha fazla hareket ettikleri tespit edilmiştir (Aytaç, 2012).

Aktiviteler sayesinde psikomotor becerileri, gücü, tepkisi, dikkati gelişir. Büyük ve küçük kaslar denetim altında çalışarak denge, esneklik ve çeviklik artar (Altunay, 2015). Fiziki güç gerektiren aktivitelerde çocuğun dolaşım, solunum ve sindirim sistemlerinin düzenli çalışmasını, fazla yağın yakılmasını, kasların güç kazanmasını sağlar. Vücudun, serbest hareket imkanı sayesinde, hareket ihtiyacının karşılanmasını da gideren aktiviteler çocuğun çevresini de keşfetmesine olanak sağlar (Sabbağ ve Aksoy, 2011). Bunun için öğretmenlerin oyuna değer bir ortam yaratmaları gerekmektedir. Çünkü çocuklar aktiviteler için fiziksel alana, materyallere ve onları aktiviteye yönlendiren öğretmenlere ihtiyaç duyarlar. Ayrıca, çocuklara yüklenen akademik beceri öğrenme baskısı, çocukların aktivite için gelişimlerinin geri kalmasına yol açabilmektedir (Tekin ve diğ., 2009).

Serbest zamanın yararlarından faydalanabilmek için, bu zamanda ne çeşit etkinliklerin yapıldığı çok önemli olmaktadır. Son zamanlarda serbest zaman etkinliklerinde, nasıl yapıldığı ve sağladığı faydalar açısından bir ayrımın olduğu görülmektedir. Stebbins (1999), katılımcıolarasağlanan değişik deneyimleri baz alarak sıradan serbest zaman etkinlikleri ve düzenli serbest zaman etkinlikler olarak iki gruba ayırmıştır;

Sıradan serbest zaman etkinlikleri, doğası gereği tatmin edici olmaktadır. “Tadını çıkarmak için çok az özel eğitim gerektiren ya da hiç gerektirmeyen; anında içsel ödüllü, oldukça kısa süreli, sadece zevk için yapılan doyurucu etkinlikler” olarak açıklanabilmektedir. Bu tür zamanın asıl amacı eğlenmek ve zevk almaktır. Sıradan serbest zaman biçimleri çeşitli farklılıklarla doludur: Sıradan serbest zaman etkinliklerinin yanında gezi, gösteri seyretme, piknik yapma ve öğleden sonra şekerleme yapmayı içermektedir. Oyunlar, dinlenme, aktif olmayan eğlence (“TV izleme, kitap okuma, müzik dinleme”), aktif eğlence (“şans oyunları, parti oyunları”), sohbet, yemek, içmek, geziye çıkmak da yer almaktadır. Sıradan serbest

zaman etkinlikleri kısa süreli doyumlar sağlarken, bir kariyer sunmamaktadır (Stebbins, 1999).

Sıradan serbest zaman etkinlikleri arasında en önemli faktörlerden birini, “eğitici eğlence” etkinlikleri oluşturur. Bu etkinlikler film izleme, televizyon, müzik dinleme, kitaplar ve makaleler okuma gibi kitlesel eğlencelerden kaynaklanır. Katılımcıların bunları yaparken içinde yaşadıkları dünyanın fiziksel ve sosyal maddelerinin farkına varırlar. Kısaca, tek nefeste hem eğitilirler hem de eğlendirilirler (World Leisure Organization, 2001).

### **2.1.3. Serbest Zamanın Temel Fonksiyonları**

Serbest zaman kavramı tarihsel gelişimi itibariyle çeşitli şekillerde yorumlanmıştır. Çalışmaya çok önem verilen bir dönemde sanayinin zamanla gelişmesi, insan gücüne olan ihtiyacın artması ile birlikte iş insanların hayatında önemli bir yer almıştır. Bu dönemde serbest zaman insanlar arasında israf edilen zaman dilimi olarak yorumlanmaktaydı. Ancak bu dönemde serbest zaman olgusu insanların işe hazır hale gelip hem fiziksel hem bilişsel yönden bireylerin işe hazır hale gelmesini sağlamaktaydı. Burada serbest zamanın dinlenme fonksiyonu ön plana çıkmıştır (Mutlu, 2008).

Dinlenme Fonksiyonu: Dinlenme, yeniden elde etme veya iş sonrası stres ve yorgunluk atma ile bedensel aşınmaları ve sinir gerilimlerini ortadan kaldıran bir görev üstlenmiştir. Scott; “bireylerin çalışma hayatında verim alabilmesi için düşünce ve zihin yapısının şarj olmuş ve kişisel mutluluğun sağlanmış olması gerekmektedir. Bireylerin zihnini çalışma hayatı için yeterince hazırlayabilmesi için işten arta kalan zamanlarını en verimli şekilde geçirmeleri gerekmektedir. Bunun içinse serbest zamanlarında bireylerin istediği gibi zaman geçirmesi istediği zevk aldığı aktiviteleri yapması ve rahatlaması gerekir” ifadesiyle serbest zamanlarda dinlenme fonksiyonunun önemini vurgulamaktadır (Kurtulan, 2005).

Çalışma hayatı içerisindeki bireyler için dinlenme kavramı sabit bir şekilde hareketsiz durmak anlamı taşımamaktadır. Bireyler artık serbest zamanlarında bir çok etkinlik yaparak kendilerini yenilemektedir. Örneğin; çalışma zamanından sonra bireyler artık hareketsiz yaşamın yerine fiziksel ve zihinsel gelişimini sağlayacak



etkinlikleri tercih etmektedir. Bunun en büyük kanıtı serbest zaman etkinlikleri-hobilerinin bulunmasıdır (Mutlu, 2008).

**Eğlenme Fonksiyonu:** Günümüzde bireyler, serbest zamanlarında katıldıkları sosyal etkinlikler ile kendilerini diğer bireyler karşısında ifade etmekte ve böylece diğer insanlar arasında tanınan bir insan haline gelmektedir. Can sıkıntısını yok eder ve rahatlatır. Yarışmanın olduğu tüm spor uğraşları ve diğer fiziki etkinliklere katılım olanağı sağlar (Kırkpınar, 2004).

**Gelişim Fonksiyonu:** Bu fonksiyon türü, bireyin bilişsel yönden gelişimini sağlayıp, kişiyi günlük fiillerin monotonluğundan ayırıp, sosyal ve kişilerarası iletişimin daha yüksek olduğu sosyal ortamlara ileten, ahlak gelişimine yardımcı olup, aynı zamanda çıkarıcı olmayan etkinlikleri kapsamaktadır. Bu tarz faaliyetler, bireylerin fiziksel ve sosyal çöküntülerini gidererek bireylere çeşitli yönden fayda sağlar (Alay, 2000).

Serbest zaman kullanım faaliyetleri iki yönlü de olabilir. Serbest zamanı bilinçli kullanabilen kişiler bu zaman diliminde kişisel-sosyal gelişimine katkı sağlayıp fiziksel gelişimine fiziksel aktivite yaparak fayda sağlayabilir. Yanlış kullanılan serbest zaman faaliyeti ise topluma belki de en büyük zarara neden olur. Çünkü işsizliğin ve serbest zamanın fazla olduğu toplumlarda çeşitli suçlar fazlaca görülmüştür. Ayrıca serbest zamanın yanlış kullanımı kişileri psikolojik sorunlara yol açıp davranış bozukluklarına neden olur (Göksel ve Tomruk, 2016).

**İyileştirme Fonksiyonu:** Ruh ve sinir hastalıkları hastanesindeki akıl hastaları üzerinde uygulanan iyileştirme fonksiyonu, günümüzde terapi rekreasyon olarak bilinmektedir. Terapi rekreasyon kişilerin iyi hissetmesi durumunun ve yaşam kalitesini yükseltmek amacıyla kullanılmaktadır (Kara ve Koç, 2009).

#### **2.1.4. Serbest Zamanın Özellikleri**

- İnsanların serbest zamanı sorumluluk taşıyan bir görev,
- Çalışma hayatı sonucu ortaya çıkan gerek mental gerek fiziki gerilimi azaltma olanağı dinlenme, vakit geçirme işlevi olması,
- Rutinlikten kurtulmayı sağlayan eğlenme işlevi olması,

- Kişinin gerek fiziki gerekse zihinsel kapasitenin gelişme ve kişilik geliştirme işlevi olmasıdır.

Bu özellikleri gerçekleştiren kişiler kendi istek ve özgür iradelerine göre çaba harcarlar. Bu faaliyetleri gerçekleştiren kişilerin kişilere zorlama yapılmaz. Kişi yaptığı her şeyden kendini sorumlu tutar, zamanı ve yeri kendisi belirler (Sönmezoğlu ve diğ., 2014).

## 2.2. Rekreasyon

Bireyler serbest zamanlarını fiziksel, zihinsel ve psikolojik açıdan dinlenmek, sosyalleşmek, görsel doygunluk kazanmak, farklı yaşantılar elde etmek, değişik kültürleri tanımak gibi amaçlarla bulunduğu bölgede veya bulunduğu bölgenin dışında, açık ya da kapalı alanlarda, bireysel ya da grup olarak, aktif veya pasif şekillerde farklı etkinliklere katılarak geçirmektedirler. Bireylerin bu ve buna benzer yaptıkları serbest zaman etkinlikleri rekreasyon kavramını ifade etmektedir. Rekreasyon, yenilenme, yeniden yaratılma veya tekrar biçimlenme manası taşıyan Latince *recreatio* sözcüğünden gelmektedir. Türkçe karşılığı yaygın bir şekilde kullanılan serbestvakitlerin değerlendirilmesidir. Bu ise, bireylerin ya da toplumsal kümelerin serbest zamanlarında gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici etkinlikler anlamını taşımaktadır (Yetim, 2016).

Bugün dünya toplumlarını yakından ilgilendiren ve insanların günlük yaşamlarında bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde, uyku uyuma süreci dışındaki zamanlarını planlama kaygıları, onları zorunlu gereksinimlerini karşıladıktan sonra kalan zamanlarındaki çalışmalarını serbest zaman faaliyetleri kavramı adı altında toplanabilmektedir. Giderek sanayileşen ve kitlesel üretim ile tüketime yönelen ülkelerde, insan emeği gücünün yerini makineleşme süreci olarak 21.yüzyıldainsanlara daha az çalışma, daha fazla serbest zaman ortamı sağlamıştır (Ağduman, 2014).

Genel anlamda rekreasyon, insanların serbest zamanlarında eğlence ve tatmin dürtüleri ile gönüllü olarak etkinliklere katılımı olarak açıklanmaktadır (Sağcan,1986:68). Bir başka tanımlamada ise rekreasyon; herhangi bir şekilde ödüllendirmek için bilinçsiz olarak yer alınan bir etkinlik değil, katılımcıyafiziksel, mental veya yaratıcı güçleri sunan, dıştan bir zorlama olmaksızın, içten gelen bir

arzu ile serbest zamanda katıldığımız etkinliklerdir. Rekreasyon, belli koşullar altında belli güdülenmeler veya ödüllendirmelerden daha çok, bireysel doyuma ulaşma isteği gibi içsel güdülenmelerle teşvik edilir (Tekin, 2009). Bu içsel güdülenmelerin basit eğlence ve zaman doldurmak olarak değil katılımcı için zihinsel, fiziksel, ruhsal ve görsel yarar sağlayan etkinlikler bütünü olduğunu söyleyebiliriz.

### **2.2.1. Rekreasyon Faaliyetlerinin Sınıflandırılması**

Rekreasyon faaliyetlerinin sınıflandırılması; rekreasyonun işlevlerine ya da rekreasyon kriterlerine göre şekillenmektedir (Kartal, 2015). Bireylerin ihtiyaçları, istekleri ve amaçları birbirinden farklı olduğu için rekreasyon işlevi ve kriteri farklılık oluşturmaktadır (Bedir, 2016). Bu yüzden rekreasyon kavramının derin bilgi ve çeşitlilik göstermesi de rekreasyon faaliyetlerinin sınıflandırılmasını zorlaştırmaktadır (Ekinci, 2017).

### **2.2.2. Rekreasyonun faydaları**

Rekreasyonun faydalarını aşağıdaki başlıklar altında toplamak mümkündür.

#### **2.2.2.1. Fiziksel faydalar**

Sağlıklı yaşamın ve serbest zaman etkinliklerinin en önemli unsuru olan fiziksel zindelik; yetenek (çeviklik, denge, koordinasyon, hız) ve sağlıkla (kardiyovasküler uygunluk, esneklik, dayanıklılık, kuvvet, vücut kompozisyonu) ilgili unsurlar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Fiziksel hareket hayatımızın temel fonksiyonudur. Çocukların oyun anlayışı tamamen vücutlarının fiziksel hareketliliğiyle bütünleşmiştir. Yetişkinlikte ise koşmak, sıçramak, atlamak, yüzmek, güreşmek gibi fiziksel eylemler tüm hayat boyunca gerekli hareketlerdir. Bu tür hayat boyunca kullanılan fiziksel yarar ve ihtiyaçların istenilen düzeyde ortaya çıkması için, devletin; sporun ve hareketin gelişimindeki rolünü önemsemesi gereklidir. Bu politikalar sayesinde rekreasyonel sporların ve fiziksel etkinliklerin gelişmesiyle fiziksel yararlar ve ihtiyaçların giderilmesini sağlamak olasıdır (Gürbüz, 2006).

#### **2.2.2.2. Sosyal faydalar**

Sosyal varlıklar olarak insanlar birbirleriyle olan ilişkilerinde, sadece temel fizyolojik ihtiyaçlarını değil, aynı zamanda katılım, kabullenme, yakınlık gibi ihtiyaçları da gidermektedirler. Sosyalleşmenin uzun bir süreç olduğu ve serbest zamanlarda sosyalleşme için önemli fırsatlar oluşturduğu kabul edilmektedir. Serbest zaman etkinlikleri kişiye uzun süren davranış özellikleri ve tutumlar kazandırmaktadır. Kazanılan ve geliştirilen bu tür davranışlar yaşamın tümünü etkilemektedir. Sosyalleşme sürecinde aile ve arkadaş grupları önemli araçlardır. Grup etkinlikleri katılımcıların ihtiyaçlarının karşılandığı ortamları hazırlamakta ve tatmin olma duygusunu hissettirmektedir (Kaba, 2009).

#### **2.2.2.3. Kişisel beceri ve yeteneklerin gelişimine faydalar**

Rekreatif etkinliklere katılım, bireyin o etkinlik türü için beceri ve yeteneğinin düzeyini anlaması konusunda yardımcı olmaktadır. Çocukluk dönemindeki bireyler düşünüldüğünde; hem ailesi hem de öğretmenleri için bireyin ilgi ve yeteneğinin erken dönemlerde belirlenmesi ve eğitimine yön verilmesinin önemli yollarından birisi de rekreasyonel aktivitelere katılmadan geçmektedir. Bu durum yetişkin bireyler için de benzerdir. Şöyle ki; rekreasyonel aktiviteye katılım, bireyin yeni keşiflerle yeni bir kariyere başlamasına olanak sağlayabilmektedir (Gürbüz, 2006).

#### **2.2.2.4. Psikolojik faydalar**

Rutinlerin tekrar etmesiyle oluşan monotonluklar, anlaşmazlıklar, kurallara dayalı uygulamalar gibi faktörler bireyin moral değerlerini alt üst etmektedir. Bu durum insan yaşamının bir parçası olarak devam etmektedir. Bu olumsuz tecrübeden kendisini kurtarmak isteyen insanlar, değişik ortamlar içerisine girerek monotonluktan kurtulup, moral kazanmak isterler (Kaba, 2009).

### **2.3. Dans Tanımı**

Dans, insanların kendilerini ve hislerini anlatabilmek amacıyla kullandıkları en eski yöntemler arasındadır. Geçmiş yazının başlangıcından gerilere dayanmaktadır. İnsanlığın başlangıcında dayandığı da ifade edilebilir. Dans başladığı

zamanlardan günümüze dek evrensel bir özellik göstermeye devam etmektedir. Dünyanın farklı yörelerinde, farklı zamanlarda, değişik coğrafi yapılarında ve çeşitli biçimlerde uygulanmasında rağmen sürekliliğini devam ettirmiştir.

Dans; “İnsanın ruhsal durumunu bir takım bedensel hareketlerle ifade etmesini açığa vurması” olarak tanımlanırken Etnoloji Sözlüğü’nde “İnsanın gövdesini belirli zaman ve mekanda kültürel olarak belirlenmiş özel hareket yapı ve anlam sistemi içinde kullanması” şeklinde betimlenmiştir (Emiroğlu ve Aydın, 2003).

Aktaş (1999)’e göre dans; insanın kendi duygu ve düşüncelerini anlatabilmesi ve toplumla bir iletişim kurabilmesi için anlam içeren hareketler topluluğunun, meydana getirdiği estetik ve ritmik özelliğe sahip bir yaratıcılığın sonucu olan fiziksel ve duygusal davranıştır.

Hugel ve diğerlerine göre ise insan motor davranışlarının özel bir ifadesidir (Hugel ve diğ.,1999).

Bireyin hareketlerle kendini dışa iç dünyasını dışa yansıtması, kendini anlatma ve ifade etme sanatıdır (Cantekin, 2011) şeklinde tanımlanabilen dans insan yaşamında çok önemli bir yere sahiptir. Bu önem, dansın serbest zamanlarda insanı eğlendiren bir unsur oluşundan ziyade, bir iletişim biçimi olmasından kaynaklanmaktadır.

İlk insandan günümüze kadar, tüm insanlar dans yoluyla duygu, düşünce, tecrübe ve bilgilerini aktarmış, dansı bir ifade aracı olarak kullanmışlardır. Günümüzde popülerliğini koruyan bir aktivite bütünü olarak karşımıza çıkan dans olgusuna bireylerin yaklaşımı araştırma konularında yerini almaya başlamıştır. Bu noktadan yola çıkarak; dans kavramına metaforik anlamda açıklık getirme amacıyla yapılan bu çalışma kapsamında değerlendirmeler yapılmıştır (Yanık, 2010).

#### **2.4. Bale Dansı Tanımı**

Bale dansı motor becerileri en komplike ve estetik kombinasyonlar halinde ve tekrarlı bir şekilde açığa çıkartmayı gerektiren bir gösteri dalıdır (Guss-West ve Wulf,2016).

Bu nedenle, bir spor branşı olmamasına rağmen, çok yoğun fiziksel antrenman yapmayı gerektirmektedir. Yapılan bir araştırmada, balerinlerin gösterdiği fiziksel performans ile profesyonel futbolcunun gösterdiği fiziksel performansın birbirine eşit olduğu bulunmuştur. Bale dansını uygulamada teknik olarak denge ve zıplama ana öğeler olarak kabul edilmektedir. Bir balerin günlük antrenmanlarında, 1.5 saat içinde yarısından fazla tek ayak üzerine olmak üzere yaklaşık 200 kez atlama aktivitesi yapmaktadır (Allen ve ark., 2012). Bu atlamalar sırasında diz eklemine binen yükün vücut ağırlığının 12 katı olduğu tahmin edilmektedir (Simpson ve Pettit, 1997).

Bunun yanında, pointe (parmak ucu), demipointe ve en dehors türü hareketlerin antrenman ve performanslar sırasında yoğun bir şekilde yapılması eklemler ve yumuşak doku üzerinde yoğun yüklenme oluşturmaktadır (Costa ve ark., 2013).

Bu hareketlerin biomekaniksel değişikliklere neden olması yaralanma riskini artırmaktadır. Bu nedenle iyi teknik, performansları yoğun teknik beceri isteyen balerinlerde, yaralanmaları önlemek açısından önemlidir (Sobrin ve Guillén, 2017).

Buna ek olarak en çok yüklenmenin olduğu bel bölgesi ve alt ekstremite kas kuvvetinin artırılması önemlidir. Özellikle desteğin azaldığı ve tüm vücut ağırlığının parmak ucunda (pointe) taşındığı hareketlerde gerekli olan kas kuvveti ve nörofizyolojik entegrasyon yüksek seviyededir (Costa ve ark., 2013).

Bale dansının icrasında önemli bir faktör olan hipermobilitate eklem proprioseptif hissini bozmaktadır. Bu duruma etken olarak, hiper mobil eklemlerdeki germe reseptörlerinin yetersiz çalışması gösterilmektedir (Ferrell ve ark., 2004).

Özellikle küçük yaşlarda proprioseptif histeki azalma denge kaybına neden olarak yaralanma riskini artırmaktadır (Crotts ve ark., 1996; Fatoye ve ark., 2009).

İleri yaşlarda ise ileri düzey antrenman teknikleri sayesinde eklem hiper mobilitesine karşı koruma mekanizması geliştirilerek yaralanma sıklığı düşürülmektedir (Lin ve Karduna, 2017).

Bunun yanında eklem hipermobilitesi dans performansının başarılı olabilmesi için önemli bir faktör olarak kabul edilmekte ve bale eğitimine kabul edilmekte önemli bir kriter olarak görülmektedir. Estetik nedenlerden dolayı esneklik teşvik edilmekte ve esneklik antrenmanı dans eğitiminin önemli bir bölümünü içermektedir (Rahme, 1971).

#### **2.4.1. Dünya’da Bale Kavramı**

Bale dansında belirlenmiş bir konunun çalışılmasına esas olan ilk örnekler antik Yunan ve Roma saraylarına uzanmaktadır. Ortaçağ da asil şeklinde kabullenilen ayrıcalık sahibi olan soylu kişilerin meydana getirdikleri toplumsal sınıfın en fazla ilgi duyduğu bir gösteri çeşidi şeklinde süren bu dans, saray dans gösterimi manasına taşıyan İtalyanca balletto kelimesi ile izah edilmeye başlanmıştır. Rönesas döneminde müzik yapanlar attıkları adımların müzikle uyum göstermesi açısından bu sanat dalında çalışmışlardır. 1581 yılında Fransız iki gencin nişanlarında gerçekleştirilen bir bale gösterisi, ilk bale eserleri arasında sayılmıştır. İlk tiyatro binası 1636 yılında Fransa’da kurulmuştur. Bale gösterileri artık saraylarda değil özel tiyatro binalarında yaygınlaşmıştır (Aydın ve Gürcan, 2012).

Antik Yunan ve Roma efsaneleri ilk bale parçalarında işlenmiştir. Halk romantik çağ da kendilerinin klasik danslarını bale de görmeye başlamışlardır. İlk önceleri çok ağır giysiler kullanılarak yapılan dans 19.yy. da hafif ve rahat giyimle dansın kolaylığının farkına varılınca dans ederken bu giysi tarzının bale simgesi olması sağlanmıştır.

Fransa ve İtalya’da başlangıcı gerçekleşen bale sonralarında diğer devletlere yayılmış ve en fazla Rusya’da gelişme sağlanmıştır. İlk önceleri dansçılar serflerden seçilmişler ve saraya alınmışlardır. Büyük Katerinazamanında başlanansöz konusu uygulamaya, imparatorluk zamanında bale topluluğu kurulması ile daha da fazla gelişme göstermiştir. Toprak kölesi durumunda bulunanların azilleri dans etmeleri sayesinde verilmiştir. Söz konusu bale tipi sonrasında Fransa’da MariusPetipa(1822-1910), İsveç’te ChristianJohannsen(1817-1903), İtalya’da ise EnricoCecchetti(1850-1928) tarafından üst seviyede geliştirilmiştir. Ancak Avrupa balesinin temeli SergeDiaghilev(1872-1929) adında büyük Rus bale sanatçısı tarafından atılmıştır. İlk

çağ bale topluluğunu Diaghilev kurmuş ve birden çok bale sanatçısı yetiştirmiştir (Pavis, 2000).

Anadolu medeniyetlerinden Sümer, Hitit ve Friglerde ve Antik Mısır Uygarlığında müzikle beraber dans yapıldığı vazo süslerinde ve duvar resimlerinde görülmüştür. Antik Yunan ve Roma medeniyetlerinde dans, sosyal yaşamda genellikle önemi bulunmuş ve antik çağda dans, şarkı ve müzik tiyatrunun birebir parçası olmuştur. Tiyatro, bulunduğu çağda sosyal yaşamın karşılaştıkları olayları anlatış biçimlerinden birisi olduğundan son derece doğallığı bulunan bir yansıma durumu idi. Koreografi kelimesi; dansın anlattığı mana olan Eski Yunan lisanında “Horos” kelimesi içinden türetme yapılmıştır. Ortaçağve Rönesans zamanında gerek dinsel ritüellerde, gerekse de sosyal olaylardan evlilik, harman şeklinde sosyal yaşamın hislerini meydana getiren törenlerde kendisini ortaya koymuştur. Bale kelime anlamı “ballare” kelime kökünden çıkmakta ve İtalyanca dans etme manasını taşımaktadır (Deleon, 1998).

Günümüzde geleneksel bale şeklinde açıklanan manasına ilk kez 16. ve 17 yy. Fransa ve İtalya’da başlamıştır. İlk defa salon içinde ve müzik, dekor ve kostümle beraber ortaya konulması 14.Louis döneminde Fransasarayında gerçekleştirilmiştir. Önceleri kadınların dans etmelerinin yasak olması nedeniyle, kadın giysisi giymiş olan erkekler dans yapmışlardır. Daha sonra kadın dansçılara uzun elbiseler ile dans edebilme müsaadesi verilmiştir.

Günümüzde sahnelerde görülen bale giysisi ya da “tütü” kısa ve kabarık kadın giysilerini giyebilme imkânına kavuşmaları hemen hemen 1 asır sonunda sağlanabilmiştir. Bale yapılan ayakkabı “point” “Marie Taglioni” tarafından 1800 yılında ilk kez giyilmiştir. Bu zamanda, dünya üzerinde farklı ülkelerde dans edilmiş, Güney Amerika, Uzak Doğu ve Afrika’da gündelik toplumsal hayatlarında dans bulunmayı sürdürmüştür. Geleneksel bale kurucuları arasından “Jean Georges Noverre” in (1727-1810) doğum günü olan 29 Nisan UNESCO kararı ile bütün dünyada “Dünya Dans Günü” olarak 1980’den beri kutlanmaktadır (Deleon, 1993)

#### **2.4.2. Türkiye’de Bale Kavramı**

Türkiye’de bale dansının geçmişine ait kaynak türleri Türk Bale tarihinin başlangıcı olarak değerlendirilen 1948 yılından itibaren başlamış bale çalışmalarının



akademik yönüne dayanmaktadır. Cumhuriyet dönemindeki ve öncesindeki gerçekleştirilen bale sanatı ile ilgili ayrıntı bulunmamaktadır. Türk Balesi'nin geçmişi 65 yıl gibi çok yenidir. Ancak ülkelerarası alanda çok çok önemli bir yere sahip olmuştur. Sözkonusu gelişmenin gerisinde Türkiye içinde balenin sahne alması 16 yy. kadar gitmektedir. 1500'lü yıllarda Orta Avrupa ülkeleri ile aynı anda Osmanlı İmparatorluğu içinde de tertiplenmeye başlanan bale gösterilerinin ekolü İtalyan kaynaklıdır. 19 yy. Osmanlı bale eğitiminde ve saray içinde sunumu gerçekleştirilen bale misallerinin yerleşmiş bir çalışması incelendiğinde Mahmut II ve Abdülmecid dönemleri gerçekleştirilen bale girişimlerine sahne olmuştur. Osmanlılarda İtalyan ve Fransız ekollerinin dansçıları aracılığıyla gösterdiği etki biçimleri, Cumhuriyet dönemi Rus ekolünün egemen olması ve II. Dünya Savaşı sonrası İngiliz Bale Ekolünün hâkimiyeti görülmektedir. İmparatorluk sonrası kuruluna genç Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkelerarası siyasi ve diplomatik bağlantıları gerçekleştirdiği devletlerle bağlantılarının güçlülüğü derecesinde elde ettiği etkiler, Türk Devlet Balesi kuruluşu sırasında çok fazla görev almaktadır(Yılmaz, 2014).

Kurtuluş Savaşı sonrasında, Türkiye Cumhuriyeti ile beraber, sosyal yaşamı farklı hale getirecek birden fazla pozitif adımlar atılmış, devletin kalkınması ,içinde bulunan çağın gereklerinin yerine getirilmesi açısından bir taraftan iktisadi yatırım türleri gerçekleştirilirken, bir başka taraftan da eğitim ve kültür sahasında da birden fazla hamle gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Ankara Devlet Konservatuarı 1936 senesinde faaliyete geçirilmiştir. Bu sayede sanatsal ve modernleşme yönünde önemli bir adım gerçekleştirilmiştir. Konservatuar kurulduğunda bale eğitimine yer verilmemiştir. Mustafa Kemal Atatürk bale eğitimiyle ilgili Sovyetler Birliği bale sanatçısını davet ederek ön görüşmelerde bulunmuştur (Tahirova, F., 2010).

Türk bale yapısının kurulmasını sağlayan DameNinette de Valois'in yaptığı çalışmalar ülkemiz balesine verdiği destek nedeniyle aşağıda detaylı bir biçimde anlatılmıştır. 1947 yılında Türk Bale yapısının kurulması için Türk Hükümeti ve İngiliz Kültür Heyeti beraber çalışması ile İngiliz Kraliyet Bale Okulu ve Kraliyet Bale Topluluğunu kuran DameNinette de Valois davet edilmiştir. 1898 yılında İrlanda'da doğan DameNinette de Valois çocuk yaşta sanat hayatına başlamıştır. İtalyan ekolü ustası EnricoCecchetti'den, Fransız ekolü ustası EdouardEspinosa'danveRus ekollerinin ustası NicholasLegat'dan bale dersleri

almıştır. 1923 yılında Diaghilev Bale Topluluğu tarafından topluluğa katılımı uygun görülmüş ve sözkonusu topluluk ile beraber çalıştığı sürece Mihail Fokine'nin birden fazla balesinde ve Balanchine'nin ise belli başlı birkaç eserinde bale dansı icra etmiştir. 1926 yılında, Londra'da 'Dans Akademisi' ismini verdiği okulunun açılışını yapmıştır. Sözkonusu okulda ilk katılımcılar arasında bulunan Joy Newton ve Beatrice Appleyard, ülkemizdeki devlet bale eğitim sürecinin ilk öğretmenleri arasında bulunmaktadır. 1931 yılında Dans Akademisi De Valois tarafından Sadler's Wells Tiyatrosu'na devredilmiştir. Valois, bu süreçte Sadler's Wells topluluğu kuruluşu destek vermiş ve sözkonusu toplulukta koreograf ve baş balerin görevlerinde çalışmıştır. 1956 yılında Sadler's Wells bale topluluğu kraliçe tarafından resmi olarak kabullenilmiş ve 'Kraliyet Balesi' (Royal Ballet) ismini elde etmiştir (And, 2003).

1947 yılı Mayıs ayı içinde Türkiye'ye iki katılımcısı ile İstanbul'a gelmiştir. Bale yapan çocuklara eğitim verenler ve ebeveynleri ile görüşmeler gerçekleştirmiş, bu kişilere balenin özünü anlatmaya çalışmış, çocuklarının ileri yaşamlarında ne noktaya eriştiklerini açıklamıştır. 6 Ocak 1948 tarihinde, 29 katılımcının İstanbul Yeşilköy Bale Okulu'na kayıtlarının yapılması ile akademik bale eğitimi sağlayan ilk resmi okulun açılışı gerçekleştirilmiştir. Okul ilkokul olarak eğitim vermenin yanında bale eğitimi vermeyi de amaçlamıştır. 1950 yılında okul Ankara Devlet Konservatuvarı'na katılmak üzere Ankara'ya nakledilmiştir. Dame Ninette de Valois, Mayıs 1950 ayında gerçekleştirdiği bir basın toplantısında şu sözleri ifade etmiştir: "Bu katılımcılar 16-17 yaşlarında, mezuniyetleri sonrasında bir bale topluluğu oluşturulabilir Bu netice İngiltere'dekinin aynısı olur". Eğitim programının temeli İngiliz Kraliyet bale okuludur. Fakat Türkiye'nin özel şartları göz önünde bulundurularak düzenlenmiştir (Topçu, 2001).

Sonrasında Türkiye'ye gelen Travis Kemp ve Molly Lake çifti, 1954-1974 yılları arasında, 20 yıl süresince, Ankara Devlet Konservatuvarı Bale Bölümü'nde yöneticilik ve öğretmenlik yapmışlardır. Türk Balesi temel taşları olan Meriç Sümen, Sait Sökmen, Gülcan Tunççekiç, Evinç Sunal, Binay Okurer, Jale Kazbek, Tanju Tüzer, Rengin Taş, Özkan Aslan, Oytun Turfanda gibi birden fazla dansçı sözkonusu öğretmenlerce sağlanmıştır (All England Dance, 2015).

Dame Ninette de Valois Ankara Devlet Balesi'nin gelişim sürecinde, ünlü dekoratörler, koreograflar, kompozitörler ve orkestra şeflerini Türkiye'ye getirerek, Türk balesine çok büyük bir destek vermiştir. Bu sayede genç dansçılarımız henüz katılımcılık yıllarında, Dame Margot Fonteyn gibi dünyaca ünlü dansçılar ile dans etme fırsatı yakalamışlardır. De Valois, Türkiye'ye geldiği döneme ilişkin olarak yayımladığı anılarında o günler için şu ifadelerde bulunmuştur; “Bu işe atılışımı herkes Binbir Gece Masalı'na benzetti; gerçekte benden başka kimse bu işi ciddiye almadı”. De Valois'nın, kendini Türk balesine adayışının temel nedeni, dansçıları çocukları gibi benimsemesi ve bu dansçıların yeteneğine, ileride parlak sonuçlar alacak olmalarına olan inancıdır (And, M.,2003).

Dame Ninette de Valois'nın Türk milletine karşı bulunan sevgisi ve güveni, Türk balesinin 20.Kuruluş yıldönümünde ifade ettiği sözlerinde net bir şekilde izlenmektedir. “Türklerin büyükyetenekleri olduğunu duyumsuyorum. Kulaklarının müziğe uyumlu... Bunun dışında gerçekleştirdikleri çalışmalarda canlılar ve atıklar. Geleneksel çalışmalar çok hızlı gelişme göstermektedir. Oyununu gerçekleştirdikleri klasik eserler de çok ötede üst düzey bir standarttır... Sahip olduğunuz bale topluluğu için genel kanaat, repertuvar türlerinin çeşitli ve zengin oyunlar bulunduklarıdır... Gelecekte olacılara önem göstermeliyiz. Yavaş yavaş ancak kesinlikle repertuvarlarını oluşturacaklardır.” (Ankara Devlet Opera ve Balesi kayıtları, 1966-67).

Dame Ninette de Valois Türk balesinin kurulma aşamalarından başlangıç göstererek Türk bale bestecileri ve koreograflarının eğitileceğine inandıklarından, bu süreçte maddi ve manevi hiçbir destekten uzak durmamıştır. 1957 yılında konservatuvar ilk mezuniyetleri gerçekleştirmiştir (Deleon,1990).

## **2.5. Metafor Tanımı**

Yunanca “metapherein” sözcüğünden gelen metafor kelimesi, “meta: değiştirmek” ve “pherein: taşımak” sözcüklerinin birleştirilmesiyle oluşmuştur (Levine,2005). İngilizce bir kelime olan “metafor” (metaphor), birçok dilde karşılık bulmuştur ancak hemen her dilde aynı anlama gelmektedir.

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük (2015) tarafından “mecaz” olarak betimlenen “metafor” kelimesini tanımlamanın en basit yolu bir şeyi başka bir şey ile ifade etmektir (Littlemore, 2004).

Kavramları algımlarken çoğu zaman başka bir kavramla olan ortak yönleri akıllara getirilir. Bir kavramın yeni öğrenilen başka bir özelliği çoğu zaman çok iyi bilinen başka durumların özellikleriyle eşleştirilir ya da zihinlerde benzetmeler oluşturulur (Geçit ve Gençler, 2010).

Bir araştırma yöntemi olarak metafor kullanımını günümüzde oldukça yaygın şekilde literatürde yerini almaya başlamıştır. Bu yöntemin temellerini oluşturan Lakoff ve Johnson (2005), kitaplarında Metafor Teorisi'nin anahtar fikirleri şu şekilde sıralamıştır:

- Metaforlar temelde doğası itibarıyla kavramsaldır; metaforik dil ikincildir.
- Kavram metaforları gündelik tecrübede temellenir.
- Soyut düşünce bütünüyle olmasa da büyük ölçüde metaforiktir.
- Metaforik düşünce kaçınılmaz, hep mevcut ve çoğunlukla bilinçdışıdır.
- Soyut kavramlar sözel bir çekirdeğe sahiptir, fakat bu soyut kavramları çekirdek metaforlar, genellikle birkaç boyutlu tutarsız metafor genişletir.
- Soyut kavramlar metaforsuz eksiktir. Sözün gelişi, büyü, cazibe, delilik, birleşme, büyütme, vb. metaforlar olmaksızın aşk, aşk değildir.
- Kavram sistemimiz bütünüyle tutarlı değildir, çünkü kavramlar hakkında akıl yürütmek için kullanılan metaforlar tutarsız olabilir.
- Biz hayatlarımızı metafor aracılığıyla sağlanan çıkarımlar temelinde yaşarız(aktaran Kardeşinoğlu, 2015).

### **2.5.1. Metaforun Temel İşlevleri**

Metaforların en yaygın kullanımını bilinmeyen kavramları bilinen ve zihinde yer etmiş kavramlar aracılığıyla açıklamaktır. Bir başka deyişle metafor, benzeyen

ile benzetilen arasında tutarlı bir ilişki kurarak bilinmeyen veya açıklanması zor olan kavramları açıklama işinin yapılmasıdır.

Metafor algı için kullanılan bir araçtır (Arnett, 1999 Aktaran: Cerit, 2008)Metaforlar genel olarak benzer bir alandan bilinmeyen bir alana bilgi transferini kapsamaktadır(Tsoukas, 1991, Aktaran: Sosyal, Afacan. 2012). Bilindik bir fenomenin veya durumun özelliklerini aydınlatmak amacıyla kavramsal bir araç olarak benzer bir olay ve nesneyi kullanmayı kapsayan düşünce metaforiksel düşünce olarak tanımlanmıştır (Oxford vd. 1998Aktaran: Cerit, 2008)

Yalnızca mecaz anlamda değil aynı zamanda temel bir düşünce olgusunu oluşturan da metaforlardır (Martinez, Souleda ve Huber, 2001). Lakoff ve Johnson (2005)'a göre metaforlar tarafından kavram belirlemede önemli bir parça olarak kabul edilen metaforların özünün bir olguyu başka bir olguya göre anlamak ve tecrübe etmek olduğu ifade edilmektedir.

Metaforların temel prensipleri, bilginin yakalanıp tanımlanması, kullanılan verinin tanımlanması, bilginin yorumlanıp, sunulması ve belirlenemeyen kavramların anlamlandırılması için yardımcı olmaktır. (Erdem ve Şatır, 2000). Metaforlar, durumları algılayış yolumuzu etkileyerek, gerçekleri yeniden gözden geçirmeyi ve tanımlamamızı teşvik etmek için kullanılmaktadır (Goldstein, 2005). Bu sayede düşünce ve bir görme biçimi olarak yeni bir bilgi edinilmesini ve öğrenilmesini kolaylaştırır (Morgan, 1998).

Metafor kullanmak karışık durumun açıklanması ve anlaşılması için yorum katan bir araç ve düzeni anlatmak için kullanılan somut ifade olarak düşünülebilir (Pipen,2001). Metaforlar eğitimle ilgili algılarımızı genişletmek için başvurulan yaratıcı düşünme sonucu gerçekleşmektedir (Inbar, 1996).

Günümüz eğitimcilerinin dikkatini oldukça yoğun bir şekilde cezbeden metafor olgusu, insanların kendi dünyalarını anlamalarına ve yapılandırmalarına yönelik bir haritalama ve modelleme mekanizmasıdır (Arslan, Bayrakçı, 2006: 103) Metaforlar(benzetmeler, eğretilmeler, istiareler, mecazlar) bireylerin kişisel düşüncülerine anlam vererek, aynı zamanda, “tecrübelerin dili” olarak da tanımlanmaktadır (Miller, 1987. Akt: Saban, 2008). Bu yönüyle metaforlar, bir nevi hayatımızın her alanını aydınlatmaktadır(Saban, 2008).

İki değişik nesne veya kavramı birbirine bağlayan ve dilsel bir araç olarak kullanılan, bir yaşantı alanından diğerine bir geçişi karşılaştıran metaforlar Uğur'a (2003)göre, iki temel öğeyle yapılan benzetmenin bir öğesi kaldırıldığında benzerlik düşüncesine dayalı oluşturulan anlama olarak belirtilmiştir.

Metafor, bilinmeyen şeylerin öğretilmesi için mükemmel bir teknik, öğrenilen bilgilerin akılda tutulması ve hatırlanması konusunda geçerliliği kanıtlanmış bir araçtır' (Arslan ve Bayrakçı, 2006).

Metaforun genellikle edebiyat alanında söz sanatı olarak kullanıldığı düşüncesi yaygındır. Metaforlar edebiyatta, kelimeleri süslemek için kullanılan ve anlamı zenginleştiren söz sanatıdır. Teşbih, mecaz, istiare, değişmece, intak, mecaz-ı mürsel vb. Metaforlar felsefede de sıklıkla kullanılır. Bilinenlerle bilinmeyene yolculuk yapmak ve mutlak bilgiye ulaşmak için metaforlardan yararlanır. Bu konuda yapılan ilk metafor çalışmaları Aristoteles'e kadar uzanmaktadır. Aristoteles çağdaşlarından farklı olarak metaforun kişiyi doğrulardan ve hayatın gerçekliğinden uzaklaştıracığı görüşünü reddetmiştir. Metaforlar eğitim-öğretimde ise yanlış bilginin tespitini, kavramların doğru çağrışımlarla zihne kodlanmasını ve gerektiğinde yine çağrışımlarla hatırlanmasını sağlayan faydalı bir öğretim metodudur. Ayrıca dil öğretiminde oldukça yaygın bir kullanıma sahiptir. 'Metafor, dünyayı gözlemlemek ve yeni duyular yaratmak için bilişsel bir araç işlevi gördüğünden, dil öğretimine metafor kazandırmak önemlidir. Metafor, ifadenin güçlü görüntüsü veya canlılığı ile bir kavramı veya fikri etkileyebilir' (Zheng ve Song, 2010).

Yine bu konuda Palmquist (2001), zihinsel imgenin iki nesne ya da kavramı birbirine bağlayan dilsel bir araç olduğunu belirterek, yaşantı alanlarında geçiş veya karşılaştırma yapmak üzere birbirinden farklı fikir ya da kavramın sembolik bir dil yapısıyla ilişkilendirildiğini ve zihinsel imgelerin günlük konuşma dilinde ad, eylem ya da sıfat olarak karşımıza çıktığını söylemektedir (Karakuş, 2013).

İnsanlar ürettikleri metaforlarla dış dünyayı algılamaya ve açıklamaya çalışırlar. 'İnsan, içinde yaşadığı gerçekliği ancak metaforlar vasıtasıyla ve metaforik olarak inşa edebilir. Metaforlar hayatı, kendimizi ve 'öteki'ni anlamanın yegâne yoludur. Metaforik kavramlar bize iletişimin, tartışmanın ve zamanın ne olduğunun

kısmi bir anlayışını sağladığını ve bunu yaparken, bu kavramların diğer yönlerini gizlediklerini göstermektedir' (Lakoff ve Johnson, 2003). Lakoff ve Johnson'ın diğer yönlerini gizlemeden kastettiği metaforik kavramlarda benzeyenin, benzetilene sadece bir özelliği ön planda tutularak benzetildiğidir.

### **2.5.2. Metaforun Sınıflandırılması**

Metaforla ilgili literatür incelendiğinde, Lakoff ve Johnson'ın (2003) geliştirdiği Çağdaş Metafor Teorisi'nde metafor türlerini kavramsal (conceptual), varlıksal (ontological) ve yönelimsel (orientational) şeklinde sınıflandırdığı görülmektedir.

#### **2.5.2.1. Kavramsal Metaforlar**

Modern metafor yaklaşımlarıyla ilgili çalışmaların dönüm noktalarından biri olarak kabul edilen George Lakoff ve Mark Johnson'un Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil adlı kitaplarında, yazarlar, poetikhayal gücünün bir ürünü şeklinde kabul edilen metafora ilişkin farklı bir bakış açısı geliştirirler. Buna göre, "olağandışı dile" özgü görülen metafor, aslında olağan/gündelik dile aittir ve bununla birlikte gündelik "kavram sistemimiz" de doğası gereği metaforiktir. Ayrıca söz konusu "kavramsal metaforlar"en sıradan detaylara kadar bizim gündelik faaliyetlerimize de yön verirler (Lakoff ve Johnson, 2005).

Lakoff ve Johnson'ın bahsedilen özgün görüşlerini takip eden Douwe Draaisma, Bellek Metaforları: Zihinle İlgili Fikirlerin Tarihi adlı çalışmasında, bellek metaforu merkezinde, sanılanın aksine bilimsel araştırmaların metaforik ifadelerden bağımsız olmadığını ve bu metaforik ifadelerin bilim insanı için bazen kısıtlayıcı bazen de yol açıcı bir işleve sahip olduğunu kanıtlar (Draaisma, 2007).

Aynı şekilde Ray Gibbs, deneyimlerimizi kavramlaştırırken büyük oranda metaforlara dayandığımızı, ancak bu durumun yaratıcı düşünmeyi harekete geçirdiği gibi sınırlandırdığını da vurgular (Kövecses, 2003).

### **2.5.2.2. Yön Metaforu**

Yön metaforlarında ise kavramlar birbiri ile mekan olarak ilişkilidir. İnsanoğlunun içinde yaşadığı dünyadan esinlenerek oluşturduğu bu metaforlar, dilimizde de sıkça kullanılmaktadır. Örneğin başı göğe ermek, ayağı yere değmemek gibi metaforlar Türkçe’de mutluluğu ifade etmek için kullanılan yön metaforlarıdır. Bu noktada yükseklik veya yükselmenin mutluluk ile ilişkilendirildiğini söyleyebiliriz. Benzer şekilde yorgun düşmek, esir düşmek gibi metaforlarda düşmek fiili negatif bir anlam içerip genellikle mutsuzlukla ilişkilendirilir (Aubusson,2002).

### **2.5.2.3. Ontolojik/ Varlıksal Metaforlar**

Ontolojik metaforlar, belirli bir somutluğa sahip olmayan şeylere varlık/madde statüsü kazandırır. Çeşitli amaçlarla (sınıflandırmak, gruplandırmak, sayısal olarak değerlendirmek gibi) olayları, etkinlikleri, duyguları fikirleri bir varlık olarak görmemizi sağlar. Konumsa metaforlar ise yukarı – aşağı, ön – arka, iç – dış, derin – sığ, merkezi – çevresel şeklinde mekâna dayalı yönelimler ile ilgilidir. Bir kavrama, mekâna dayalı bir yön vermektedir (Yunusoğlu, 2016).

Bu araştırma kapsamında, bale dansına ilişkin katılımcı görüşleri incelendiğinden kavramsal metafor sınıflandırılması kullanılmıştır.



## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada kullanılan model, çalışma grubu, veri toplama aracının hazırlanması, verilerin toplanması ve çözümlenmesi açıklanmaktadır.

#### 3.1. Araştırma Deseni

Araştırmada; nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılarak olgu bilim (fenomenolojik) deseni kullanılarak karşılıklı görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Fenomenolojik yaklaşım bireysel evrenin araştırılmasıdır. Bu yaklaşımın temelini bireysel tecrübeler oluşturmaktadır. Burada araştırmacı katılımcının kişisel (öznel) tecrübeleri ile ilgilenmekte, bireyin algılamaları ve olaylara yükledikleri anlamları incelemektedir (Baş ve Akturan, 2008).

#### 3.2. Çalışma Grubu

Araştırmada çalışma grubu bale dansı yapan 25 katılımcıdan meydana gelmektedir. Araştırmanın örnekleme, İzmir İli Dokuz Eylül Üniversitesi Konservatuar Bölümü öğrencilerinden ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel bale okulları ortaokul 5, 6, 7 ve 8. nci sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Araştırmalarda en çok seçilen örneklem belirleme yöntemleri amaçlı ve rastgele örneklem türleridir. Örneklem olarak seçilenler araştırmaya ilan ya da talep neticesi olarak katılmaktadırlar. Söz konusu ilanlar içinde araştırma yapanlar, araştırmaya katılacak bireylerde bulmak istedikleri belirli nitelikleri belirtebilirler (örneğin, tespit edilmiş bir hastalığı olan hastalar gibi) (Başkale, 2016). Amaçlı örneklem, araştırma yapanların katılım yapanları çalışma yönünden en fazla uyum gösteren niteliklere göre tespit ettikleri örnekleme çeşididir. Mesela, katılım gösterenler incelenen konuya ait geçmişteki deneyimleri ya da bu konuyla bağlantılı bilgileri sebebiyle tercih edilebilir. Rastgele veya kartopu örneklem tercihinde araştırma yapan, bir bireyden başka katılım sağlayacakları tercih etmek hususunda

destek sağlayabilir. Bu araştırmada çalışma grubuna dâhil edilen bale dansı yapan katılımcıların amaçlı ve rastgele örnekleme tekniği ile seçilmiştir.

Gönüllülük temelli örnekleme usulünün yararları uygulama yapılmasının basitliği ve uygulama giderlerinin az gerçekleşmesidir. Bunun dışında örnekleme geri dönüş miktarı normaldir. Bu yöntemde ana kütle homojen yapıdadır (tüm bireyler bale dansı yapmaktadır).

Çalışma grubuna dâhil edilen bireylerde aranan kriterler;

- Katılımcının bale dansı yapıyor olması,
- Katılımcının ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda okuyor olması,
- Katılımcının bale dansı eğitimine ve araştırmaya gönüllü olarak katılım göstermesi

### **3.2.1. Katılımcı Profilleri**

Araştırmaya katılan çalışma grubunun cinsiyet, yaş, eğitim durumu, anne eğitim durumu, baba eğitim durumuna ilişkin demografik bilgileri Tablo 1'de verilmiştir.

**Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri**

Katılımcılar	Bale Yapma Şekli	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Anne Eğitim Durumu	Baba Eğitim Durumu	Aile Ortalama Aylık Gelir	Bale Dışında Spor Yapma Durumu	Bale Yapma Süresi
R1	Rekreatif	Kız	12	6.sınıf	Üniversite	Üniversite	3000-6000 Arası	Yapıyor (Voleybol)	7 yıl
R2	Rekreatif	Erkek	10	5.sınıf	İlkokul	İlkokul	1000-3000 Arası	Yapıyor (Buz Hokeyi)	2 ay
R3	Rekreatif	Kız	10	5.sınıf	Üniversite	Üniversite	1000-3000 Arası	Yapmıyor	2 yıl
R4	Rekreatif	Kız	13	8.sınıf	Lise	Lise	6000'den fazla	Yapmıyor	10 yıl
R5	Rekreatif	Kız	13	8.sınıf	Üniversite	Lise	6000'den fazla	Yapmıyor	10 yıl
R6	Rekreatif	Kız	11	5.sınıf	Üniversite	Ortaokul	3000-6000 Arası	Yapmıyor	7 yıl
R7	Rekreatif	Kız	12	7.sınıf	Lise	Üniversite	3000-6000 Arası	Yapmıyor	6 yıl
R8	Rekreatif	Kız	11	5.sınıf	Üniversite	Üniversite	6000'den fazla	Yapıyor (Cimnastik)	2 yıl
R9	Rekreatif	Kız	14	8.sınıf	Lise	Üniversite	3000-6000 Arası	Yapıyor (Masa Tenisi)	9 yıl
R10	Rekreatif	Kız	12	6.sınıf	Lise	Üniversite	6000'den fazla	Yapıyor (Voleybol)	7 yıl
R11	Rekreatif	Kız	11	6.sınıf	Üniversite	Üniversite	3000-6000 Arası	Yapmıyor	8 yıl
R12	Rekreatif	Kız	10	5.sınıf	Lise	Lise	6000'den fazla	Yapmıyor	4 yıl
R13	Rekreatif	Kız	12	6.sınıf	Üniversite	Üniversite	6000'den fazla	Yapmıyor	5 yıl
R14	Rekreatif	Kız	11	6.sınıf	Üniversite	Lise	3000-6000 Arası	Yapmıyor	5 yıl
P1	Profesyonel	Erkek	11	5.sınıf	Lise	Lise	3000-6000 Arası	Yapmıyor	3 ay
P2	Profesyonel	Erkek	10	5.sınıf	Lise	Lise	1000-3000 Arası	Yapmıyor	6 ay
P3	Profesyonel	Kız	11	6.sınıf	Üniversite	Lise	3000-6000 Arası	Yapmıyor	3 yıl
P4	Profesyonel	Kız	11	6.sınıf	Lise	Lise	1000-3000 Arası	Yapmıyor	5 yıl
P5	Profesyonel	Kız	12	7.sınıf	Üniversite	Üniversite	3000-6000 Arası	Yapmıyor	7 yıl
P6	Profesyonel	Kız	10	5.sınıf	Üniversite	Üniversite	3000-6000 Arası	Yapmıyor	4 yıl
P7	Profesyonel	Kız	10	5.sınıf	Lise	Üniversite	3000-6000 Arası	Yapmıyor	5 yıl
P8	Profesyonel	Kız	10	6.sınıf	Üniversite	Yüksek lisans	6000'den fazla	Yapıyor (Cimnastik)	6 yıl
P9	Profesyonel	Kız	11	6.sınıf	Üniversite	Üniversite	1000-3000 Arası	Yapmıyor	6 yıl
P10	Profesyonel	Erkek	12	7.sınıf	Lise	Lise	6000'den fazla	Yapmıyor	5 yıl
P11	Profesyonel	Erkek	12	7.sınıf	Lise	Üniversite	3000-6000 Arası	Yapmıyor	6 yıl

Araştırma amacı doğrultusunda evrene yönelik istatistiksel çıkarım yapılabilecek olasılıklı örneklem seçimi yerine, en iyi bilgilerin elde edilebileceği çalışma grubu (amaçlı ve rastgele örneklem) seçimi tercih edilmiştir.

### 3.3. Verileri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama aracı hazırlanırken, katılımcıların sahip oldukları algıları ortaya çıkarmada metaforların bir araç olarak kullanıldığı çalışmalar incelenmiştir.

İlgili araştırmalara dayanarak, bu çalışmada da ortaokul 5, 6, 7 ve 8. nci sınıf katılımcılarına, “*Bale yapmak.....benzer. Çünkü; .....*” ifadesinin yazılı olduğu görüşme formu verilmiş ve metafor kavramı katılımcılara açıklanarak bu sorunun cevaplandırılması istenmiştir. Çalışma grubuna metaforlarını aktarmaları için talep ettikleri doğrultuda süre verilmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcıların, cinsiyetleri, yaşları, eğitim durumu, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aile ortalama aylık gelir durumu, bale dışında bir spor yapıyor musunuz?, bale dışında yapılan spor, ne kadar süredir bale yapıyor sunuz?, baleyi profesyonel olarak mı, rekreatif (hobi) amaçlı mı yapıyorsunuz? gibi demografik bilgileri edinmeye yönelik araştırmacı ve danışmanı tarafından 11 sorudan oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır (Ek 1).

### 3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında profesyonel (p) (lisanslı yarışmış, yarışmalara katılan, üst seviyeli, deneyimli, dereceli, vb..) ve rekreatif (r) (serbest zamanlarında keyif almak için dans eden) bale dansçıları arasından amaçlı örneklem yoluyla seçilmiş 25 katılımcının bale dansı kavramına yönelik metaforik algıları metafor tekniği kullanılarak veriler ışığında incelenmiştir. Tüm katılımcıların velilerine “Araştırma Gönüllü Katılım Formu” doldurtulmuştur. Katılımcılara metafor nedir diye bilgilendirme yapılmıştır.

Toplanan verilerin nicel kısımlarının değerlendirmesi için önce Microsoft Excel veri tabanına girilmiş, giriş sırasında yanlış ve hatalı veri formları

değerlendirme dışına alınmıştır. Sonrasında veriler SPSS 24 veri setine girilerek tanımlanmış ve analizleri yapılmıştır.

### 3.5. Verilerin İstatistiksel Analizi

#### 3.5.1. Verilerin Nicel Analizi

Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Katılımcıların demografik bilgilerinin değerlendirilmesi amacıyla nicel analiz yöntemi kullanılmış ve frekans ve karşılaştırmalı tablolar şeklinde bulgular sunulmuştur.

#### 3.5.2. Verilerin Nitel Analizi

Nitel araştırma sürecinde ise elde edilen metaforverileri, bilgisayar ortamında düz yazı haline getirilerek Nvivo for Windows programı aracılığıyla analiz edilmiştir.

Araştırmanın güvenilirliği arttırmada ek olarak Kappa İstatistiği gerçekleştirilmiştir. Kappa katsayısı kategorik maddelerin değerlendirilmesinde iki gözlemci arasındaki uyumu ölçen istatistiktir. Kappa testi gözlemciler arasındaki uyumun şans eseri olabileceğini de dikkate aldığı için, iki gözlemci arasındaki yüzde orantı olarak bulunan uyumdan daha güçlü bir sonuç olarak değerlendirilir. “Cohen’inkappa katsayısı” sadece iki gözlemci arasındaki uyumu ele alırken, uyumun ölçüldüğü gözlemci sayısı ikiden fazla ise “Fleiss’inkappa katsayısı” kullanılır.  $\kappa$  (Kappa) -1 ile +1 arasında bir değer alabilir. Kappa değeri +1 olduğunda iki gözlemci arasında mükemmel uyum olduğunu gösterirken, -1 değeri iki gözlemci arasındaki uyumsuzluğun mükemmel olduğunu belirtir. Eğer kappa değeri 0 bulunursa, bu iki gözlemci arasındaki uyumun şansa bağlı olabilecek uyumdan farklı olmadığını belirtir (Kılıç, 2015). Kappa katsayısı hesaplanırken iki farklı olasılık hesaplanır. Bunlar Pr(a) ve Pr(e)’dir. Pr(a) iki değerlendirici için gözlemlenen uyumların toplam orantısı iken, Pr(e) bu uyumun şansa bağlı ortaya çıkma olasılığıdır. Bu iki olasılık üzerinden “Cohen’inkappa katsayısı” için kullanılacak formül şu kullanılmaktadır (Landis ve Koch, 1977).

$$\kappa = \frac{Pr(a) - Pr(e)}{1 - Pr(e)}$$

Elde edilen  $\kappa$  değerlerini Landis ve Kochaşığadaki şekilde yorumlamışlardır(Fleiss, 1981).

<b><u><math>\kappa</math> değeri</u></b>	<b><u>Yorum</u></b>
< 0	Şansa bağlı olabilecek uyumdan daha kötü uyum olması
0.01 — 0.20	Önemsiz düzeyde uyum olması
0.21 — 0.40	Zayıf düzeyde uyum olması
0.41 — 0.60	Orta düzeyde uyum olması
0.61 — 0.80	İyi düzeyde uyum olması
0.81 — 1.00	Çok iyi düzeyde uyum olması

Bu araştırmanın kappa değeri “**0,83**” olarak bulunmuştur. Bu sonuca göre analizciler arasında tanı uyumu çok iyi düzeyde uyumlu kabul edilmiştir.

### **3.6. Geçerlik-Güvenirlilik**

#### **3.6.1. Nicel Çalışmalar İçin Geçerlik-Güvenirlilik**

Nicel araştırma yöntemleri araştırma kalitesinin araştırmanın genellenebilir, geçerli ve güvenilir olmasına göre değerlendirmektedir (Nakip, 2003). Geçerlilik ve güvenilirlik objektivitenin ölçütleridir. Genellenebilirlik, bir araştırmadan örneklemeden elde edilen bulgu ve sonuçların benzer ortam ve ana kütleye ne kadar uygulanabileceği ile ilgili olarak ele alınmaktadır. Bu da örneklemin ana kütleyi temsil edebilmesi için olasılıklı örnekleme yöntemleri ile oluşturulmasına dayandırılmaktadır. Genelleme yapılabilmesi için objektivite ve temsil edilebilirliğin olması gerekmektedir.

#### **3.6.2. Nitel Çalışmalar İçin Geçerlik-Güvenirlilik**

Yıldırım ve Şimşek’in de (2005) belirttiği üzere, gözlemeye, görüşmeye ve belgelerin analizine dayanan nitel araştırma; bilgi elde etme usullerinin kullanımının yapıldığı, anlayışların ve vakaların kendi şartlarında reel ve tüm bir şekilde meydana çıkarılmasına imkan sağlayan nitel bir aşamalar bütünüdür takip edildiği araştırma şeklinde tanım yapılmıştır.

### **3.7. Araştırmacının Rolü**

Araştırmacı klasik bale eğitimine 7 yaşında başlamıştır. İlerleyen yıllarda Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Klasik Bale Bölümü'nün açmış olduğu sınavı kazanarak 3 yıl eğitimine burada devam etmiştir. Buradaki aldığı eğitimden sonra T.C. MEB İDA İzmir Dans Akademi'de eğitim almaya başlamış ve 8 yıllık klasik bale eğitimini tamamlayarak 100 tam puanla mezun olmuştur. Klasik balenin yanında Modern Dans ve Serbest Stil danslarda, ayrıca sahne teknikleri ve notasyon alanında da eğitim görmüştür. Eğitmenlik yaptığı zamanlarda da eğitim almaya devam etmiş ve SashaSTANOV'dan eğitim alarak "Russian Ballet Academy" Klasik Bale Eğitmenliği sertifikası almıştır. Ayrıca Türkiye Dans Sporları Federasyonu Antrenörlük Sertifika programı kapsamında "TDSF Serbest Stil Danslar" sertifikası alıp, antrenör olmaya hak kazanmıştır. 2014 yılında Martha Graham Dance Company dünya turnesi kapsamında açılan sınavda seçilen 8 Türk dansçıdan biri olup, Company ile sahneye çıkmaya hak kazanmıştır.

2015 yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan T.C. MEB Prömiyer Bale ve Dans Akademi'yi, 2019 yılında Prömiyer Anaokulu'nu kurmuştur. Yurtdişi ve Yurtdişında öğrencileri ile birlikte birçok yarışma ve eğitime katılmıştır. Rusya, Ukrayna ve İşpanya'da yapılan yarışmalarda çalıştırdığı katılımcılar dünya dereceleri almıştır. T.C. MEB Prömiyer Bale ve Dans Akademi, Klasik Bale ve Serbest Stil Danslar Bölüm Başkanlığı dışında, çeşitli kolejlerde de Klasik Bale Eğitmenliği yapmaktadır. Bunun yanı sıra Anadolu Üniversitesi (AÖF) İşletme Bölümü mezunudur. Araştırmacının deneyimleri araştırmanın gerçekteştirilmesi aşamasında hem uygulama hem de araştırma yazımına katkıda bulunmuştur.

### **3.8. Araştırma Etiği**

Bilimsel araştırmalarda en sade şekliyle etik ilkelerin konu edinen, etiğe bağlı bir branş şeklinde tanım yapılabilir. Gerçekteştirilen araştırmada etik prensiplerden gizlilik, özerklik, fayda, bireye sayđı ve adil olma gibi prensiplerin hepsi dikkate alınmıştır.

*Gizlilik prensibi* kapsamında, uygulaması gerçekleştirilen ölçme araçlarındaki ifadeler verilen yanıtların araştırmaya katılım sağlayanların kimlikleri açıklanmamış ve araştırmanın haricindeki kişilerle paylaşılmamıştır.

*Özerklik prensibi* kapsamında, araştırmaya katılanlar gönüllü olarak katılmışlardır. İzmir İli Dokuz Eylül Üniversitesi Konservatuar Bölümü katılımcılarından ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel bale okulları 5, 6, 7 ve 8.nci sınıf katılımcıları kendilerinin özgür düşünceleri ile araştırmaya katılmayı tercih etmişlerdir. Araştırmanın gerçekleştirildiği grup gönüllü örnekleme ile belirlenmiştir. Bale dansı yapan katılımcıların araştırmaya katılımları, gönüllü katılım formunu imzalamaları ile kendi özgür iradeleriyle gerçekleşmiştir. Araştırmaya katılan her bir katılımcıdan, araştırmaya katılacağına dair yazılı olarak onay alınmıştır (Ek:4). Konuyla ilgili literatür taraması devam ederken uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiş İzmir İli Dokuz Eylül Üniversitesi Konservatuar Bölümü katılımcılarından ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel bale okulları 5, 6, 7 ve 8 sınıf katılımcıları ile görüşülmüş, çalışmanın neden yapıldığı, görüşme formu ve demografik veri formu ile ilgili bilgi verilerek çalışma yapmak için etik kurul izni alınmış ve sonrasında formu gönüllü olarak doldurmayı kabul eden katılımcılara formlar kâğıt-kalem yöntemiyle doldurtularak toplanmıştır.

*Fayda prensibi* kapsamında, araştırmanın bale dansı yapan katılımcıların yaptıkları dansın anlamını daha net anlayacakları düşünülmüş, konu kapsamında incelenen bale hakkındaki algılarının netleşmesi beklenmiştir. *Bireye saygı prensibi* kapsamında, bale dansını profesyonel ve rekreatif etkinlik olarak yapan katılımcılara hepsine araştırmadan çıkabilme olanağı sağlanmış, dahası araştırma öncesi katılmama imkânı getirilmiştir.

*Adil olma prensibi* kapsamında ise, araştırmaya katılanların hepsinin araştırmanın gerçekleştiği süre boyunca aynı şartlarda öğrenimlerine devam etmeleri gerçekleştirilmiştir. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Etik Kurulu'nun 14.12.2018 tarih ve 10 sayılı kararıyla araştırma izni alınmıştır (Ek: 3).



## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan profesyonel (p) ve rekreatif (r) bale dansçılarının demografik bilgilerine ilişkin bulgular tablolaştırılmış ve katılımcıların bale dansı kavramına ilişkin sahip oldukları algıları ortaya çıkarmak amacı ile “Bale” kavramına yönelik geliştirdikleri metaforlardan oluşan bulgularına gösterilmiştir

#### 4.1. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırma yapılan katılımcıların demografik özelliklerinin karşılaştırıldığı tablolar aşağıda verilmiştir.

**Tablo 2. Katılımcıların Eğitim Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı**

		Eğitim durumu									
		Ortaokul 5. sınıf		Ortaokul 6. sınıf		Ortaokul 7. sınıf		Ortaokul 8. sınıf		Toplam	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Cinsiyet	Kız	6	30,0	9	45,0	2	10,0	3	15,0	20	100,0
	Erkek	3	60,0	0	0,0	2	40,0	0	0,0	5	100,0
Toplam		9	36,0	9	36,0	4	16,0	3	12,0	25	100,0

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan kız öğrencilerin %30'u (n=6) Ortaokul 5. sınıf, %45'i (n=9) Ortaokul 6. sınıf, %10'u (n=2) Ortaokul 7. sınıf, %15'i (n=3) Ortaokul 8. sınıf olmak üzere toplam (n=20)'dir. Erkek öğrencilerin %60'ı (n=3) Ortaokul 5. sınıf, %40'ı (n=2) Ortaokul 7. sınıf olmak üzere toplam (n=5)'dir.

**Tablo 3: Katılımcıların Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı**

		Yaş durumu											
		10		11		12		13		14		Toplam	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Cinsiyet	Kız	5	25,0	7	35,0	5	25,0	2	10,0	1	5,0	20	100,0
	Erkek	2	40,0	1	20,0	2	40,0	0	0,0	0	0,0	5	100,0
Toplam		7	28,0	8	32,0	7	28,0	2	8,0	1	4,0	25	100,0

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin yaşlarına göre incelendiğinde; kız öğrencilerin %25'i (n=5) 10 yaşında, %35'i (n=7) 11

yaşında,%10'u (n=2) 12 yaşında,%10'u (n=2) 13 yaşında,%5,0'i (n=1) 14 yaşındadır. Erkek öğrencilerin %40'ı (n=2) 10 yaşında, %20'si (n=1) 11 yaşında, %40'ı (n=2) 12 yaşındadır.

**Tablo 4. Katılımcıların Anne Eğitim Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı**

		Anne Eğitim Durumu							
		İlkokul		Lise		Üniversite		Toplam	
		n	%	n	%	n	%	n	%
Cinsiyet	Kız	0	0,0	7	35,0	13	65,0	20	100,0
	Erkek	1	20,0	4	80,0	0	0,0	5	100,0
Toplam		1	4,0	11	44,0	13	52,0	25	100,0

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre incelendiğinde; kız öğrencilerin annelerinin %35'i (n=75) lise, %65'i (n=13) üniversite mezunudur. Erkek öğrencilerin annelerinin %20'si (n=1) ilkokul, %80'i (n=4) lise mezundur.

**Tablo 5. Katılımcıların Baba Eğitim Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı**

		Baba Eğitim Durumu											
		İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Yüksek lisans		Toplam	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Cinsiyet	Kız	0	0,0	1	5,0	6	30,0	12	60,0	1	5,0	20	100,0
	Erkek	1	20,0	0	0,0	3	60,0	1	20,0	0	0,0	5	100,0
Toplam		1	4,0	1	4,0	9	36,0	13	52,0	1	4,0	25	100,0

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre incelendiğinde; kız öğrencilerin babalarının %5'i (n=1) ortaokul, %30'u lise, %60'ı (n=12) üniversite, %5'i Yüksek lisans mezunudur. Erkek öğrencilerin babalarının %20'si (n=1) ilkokul, %60'ı (n=3) lise,%20'si (n=1) üniversite mezundur.

**Tablo 6. Katılımcıların Aylık Gelir Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı**

		Aile ortalama aylık gelir durumu							
		1000 TL - 3000 TL arası		3000 TL - 6000 TL arası		6000 TL'den fazla		Toplam	
		n	%	n	%	n	%	n	%
Cinsiyet	Kız	3	15,0	12	60,0	5	25,0	20	100,0
	Erkek	2	40,0	2	40,0	1	20,0	5	100,0
Toplam		5	20,0	14	56,0	6	24,0	25	100,0

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin aile ortalama aylık gelir durumu durumlarına göre incelendiğinde; kız öğrencilerin %15'i (n=3) 1000 TL - 3000 TL arası, %60'ı (n=12) 3000 TL - 6000 TL arası, %25'i (n=5) 6000 TL'den fazla aile ortalama aylık gelir durumuna sahiptir. Erkek öğrencilerin %40'ı (n=2) 1000 TL - 3000 TL arası, %40'ı (n=2) 3000 TL - 6000 TL arası, %20'i (n=1) 6000 TL'den fazla aile ortalama aylık gelir durumuna sahiptir.

**Tablo 7. Katılımcıların Bale Dışında Spor Yapma Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı**

		Bale Dışında Spor Yapma Durumu					
		Hayır		Evet		Toplam	
		n	%	n	%	n	%
Cinsiyet	Kız	15	75,0	5	25,0	20	100,0
	Erkek	4	80,0	1	20,0	5	100,0
Toplam		19	76,0	6	24,0	25	100,0

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin bale dışında spor yapma durumlarına göre incelendiğinde; kız öğrencilerin %15'i (n=5) bale dışında spor yapmadığını, %25'i (n=5) bale dışında spor yaptığını, erkek öğrencilerin ise %80'i (n=4) bale dışında spor yapmadığını, %20'si (n=1) bale dışında spor yaptığını belirtmiştir. Spor yapanların tercih ettikleri spor dallarının Cimnastik, Buz Hokeyi, Masa Tenisi ve Voleybol olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

**Tablo 8. Katılımcıların Bale Dışında Yaptıkları Sporların Cinsiyete Göre Dağılımı**

		Bale Dışında Yapılan Spor											
		Voleybol		Buz hokeyi		Cimnastik		Masa tenisi		Spor Yapmıyor		Toplam	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Cinsiyet	Kız	2	10,0	0	0,0	2	10,0	1	5,0	15	75,0	20	100,0
	Erkek	0	0,0	1	20,0	0	0,0	0	0,0	4	80,0	5	100,0
Toplam		2	8,0	1	4,0	2	8,0	1	4,0	19	76,0	25	100,0

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin bale dışında yaptıkları sporlara göre incelendiğinde; kız öğrencilerin %10'u (n=2) Voleybol, %10'u (n=2) Cimnastik, %5'i (n=1) Masa tenisi, %75'i (n=15) spor yapmıyor, erkek öğrencilerin ise %20'i (n=1) Buz hokeyi, %80'i (n=4) spor yapmıyor olarak bulunmuştur.

**Tablo 9. Katılımcıların Bale Yapma Yıllarının Cinsiyete Göre Dağılımı**

		Ne kadar süredir bale yapıyorsunuz?																										
		2 ay		3 ay		6 ay		24 ay		36 ay		48 ay		60 ay		72 ay		84 ay		96 ay		108 ay		120 ay		Toplam		
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Cinsiyet	Kız	0	0,0	0	0,0	1	5,0	1	5,0	1	5,0	2	10,0	4	20,0	3	15,0	3	15,0	2	10,0	1	5,0	2	10,0	20	100,0	
	Erkek	1	20,0	1	20,0	1	20,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	12	60,0	12	60,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5
Toplam		1	4,0	1	4,0	2	8,0	1	4,0	1	4,0	2	8,0	5	20,0	16	64,0	16	64,0	2	8,0	1	4,0	2	8,0	25	100,0	

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin ne zamandan beri bale dışında spor yaptıklarına göre incelendiğinde; kız öğrencilerin %5'i (n=1) 6 ay, %5'i (n=1) 24 ay, %5'i (n=1) 36 ay, %10,0'u (n=2) 48 ay, %20,0'si (n=4) 60 ay, %15,0'i (n=3) 72 ay, %15,0'i (n=3) 84 ay, %10,0'u (n=2) 96 ay, %5'i (n=1) 108 ay, %10,0'u (n=2) 120 ay olarak bulunmuştur. Erkek öğrencilerin %20,0'i (n=1) 2 ay, %20,0'i (n=1) 3 ay, %20,0'i (n=1) 6 ay, %20,0'si (n=1) 60 ay, %20,0'si (n=1) 72 ay olarak bulunmuştur.

**Tablo 10. Katılımcıların Bale Yapma Amaçlarının Cinsiyete Göre Dağılımı**

		Baleyi Profesyonel Olarak veya Rekreatif (hobi) Amaçlı Yapma Durumu					
		Profesyonel (p)		Rekreatif (r)		Toplam	
		n	%	n	%	n	%
Cinsiyet	Kız	7	35,0	13	65,0	20	100,0
	Erkek	4	80,0	1	20,0	5	100,0
Toplam		11	44,0	14	56,0	25	100,0

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin baleyi profesyonel olarak veya rekreatif amaçlı yapma durumlarına göre incelendiğinde; kız öğrencilerin %35’i (n=7) profesyonel, %65’i (n=13) rekreatif, erkek öğrencilerin ise %80’i (n=4) profesyonel, %20’si (n=1) rekreatif belirtmiştir.

#### **4.2. Profesyonel ve Rekreatif Katılımcıların Metaforlarının Değerlendirilmesi**

Bale dansını profesyonel olarak yürüten katılımcıların çalışmaya yönelik metaforik algıları çevre faktörlerinden etkilenme ve ruhsal açıdan çeşitli evrelere ayrılan yaşamları süresince; sabır, eğlence, rahatlama, özgürlük, mutluluk, mükemmellik, cesaret ve emek, fizyolojileri ile elde ettikleri çerçevesinde ise fiziksel zorluk ve fiziksel ihtiyaç metaforları olarak belirtilmiştir (EK.5).

Bale sporunu kazanç amacı gütmeyen, devamlılık zorunluluğu olmadan, kişiyi tazeleyen ve çevresiyle etkileşimini sağlayan bir zaman geçirme şeklinde yürüten katılımcıların çalışmaya yönelik metaforik algıları; psikolojik ve ruhsal elde ettikleri çerçevesinde kendini iyi ifade edebilme, eğlence, disiplin, mutluluk, eğlenme, emek, dikkat, rahatlama, tutku, özgürlük, sevgi, duygusallık ve güven, fiziksel elde ettikleri çerçevesinde ise fiziksel zorluk, fiziksel iyi oluş ve fiziksel ihtiyaç metaforları olarak belirtilmiştir (EK. 5)

Araştırmaya katılan “R” grubu 7 katılımcı’ nın “Bale yapmak.....benzer. Çünkü; .....” cümlesine yanıtları incelendiğinde her katılımcı ayrı bir metafor kullanmıştır.R grubu 7 katılımcının “Bale yapmak.....benzer. Çünkü; .....” cümlesine yanıtları incelendiğinde P grubunda çoğunlukla kullanılan “uçmak” metaforu bir katılımcı tarafından kullanılmıştır (EK. 5).

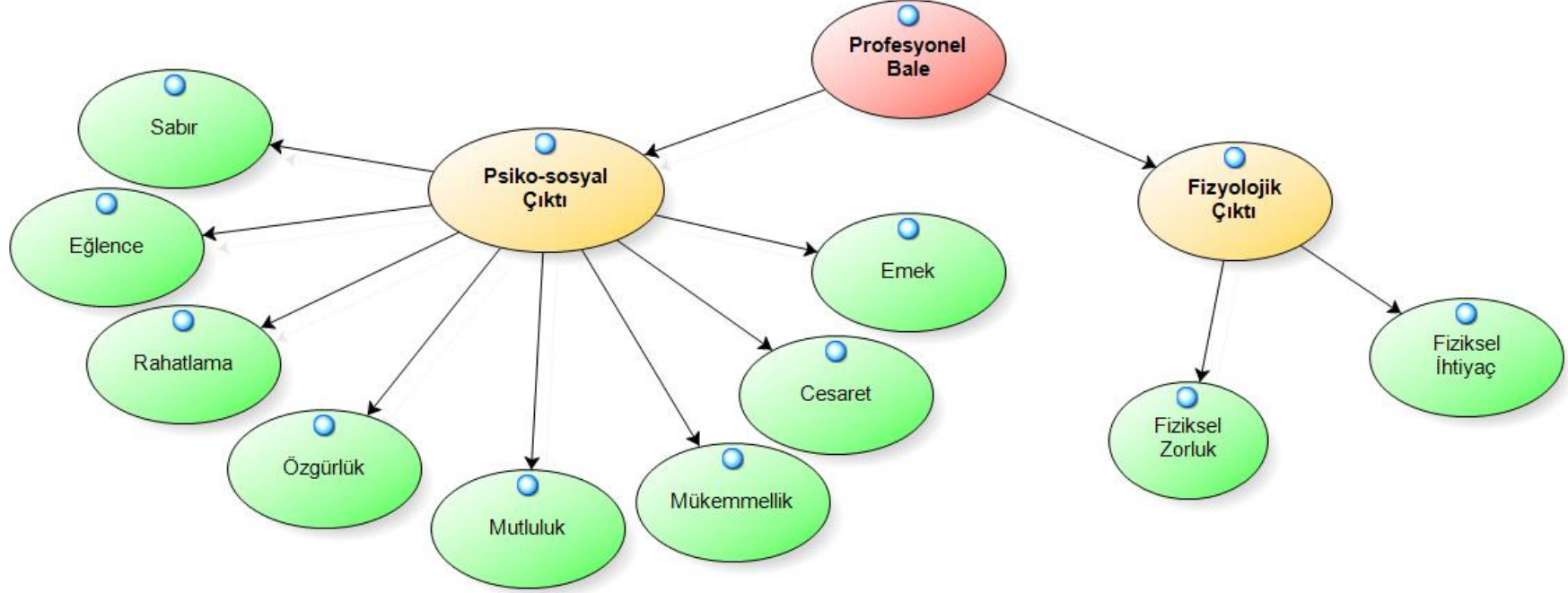
Araştırmaya katılan “P” grubu 11 katılımcının “Bale yapmak.....benzer. Çünkü; .....” cümlesine yanıtları incelendiğinde ana tema kodu (1) olan “uçmak” metaforu daha çok kullanılmıştır.(EK.6)

**Tablo 11. Metaforların Ortaya Çıkan Kodları**

<b>Kod</b>	<b>Kod sayısı</b>
Uçmak	6 (P1,P2,P6,P8,P9,R10)
Güneş ışıkları	1 (P3)
Nefes almak	1 (P4)
Yürüme	1 (P5)
Ruh	2 (P7,R9)
Fotoğraf çekilme	1 (P10)
Rüya	1 (P11)
Çiçek yaprağı	1 (R1)
Cimnastik yapma	1 (R2)
Disiplin	1 (R3)
Özgürlük	1 (R4)
Vücudun çalışması	1 (R5)
Mutluluk	1(R6)
Dans etme	3 (R7,R12,R14)
Yol	1 (R8)
Naziklik	1 (R11)
Yeni Dünya	1 (R13)

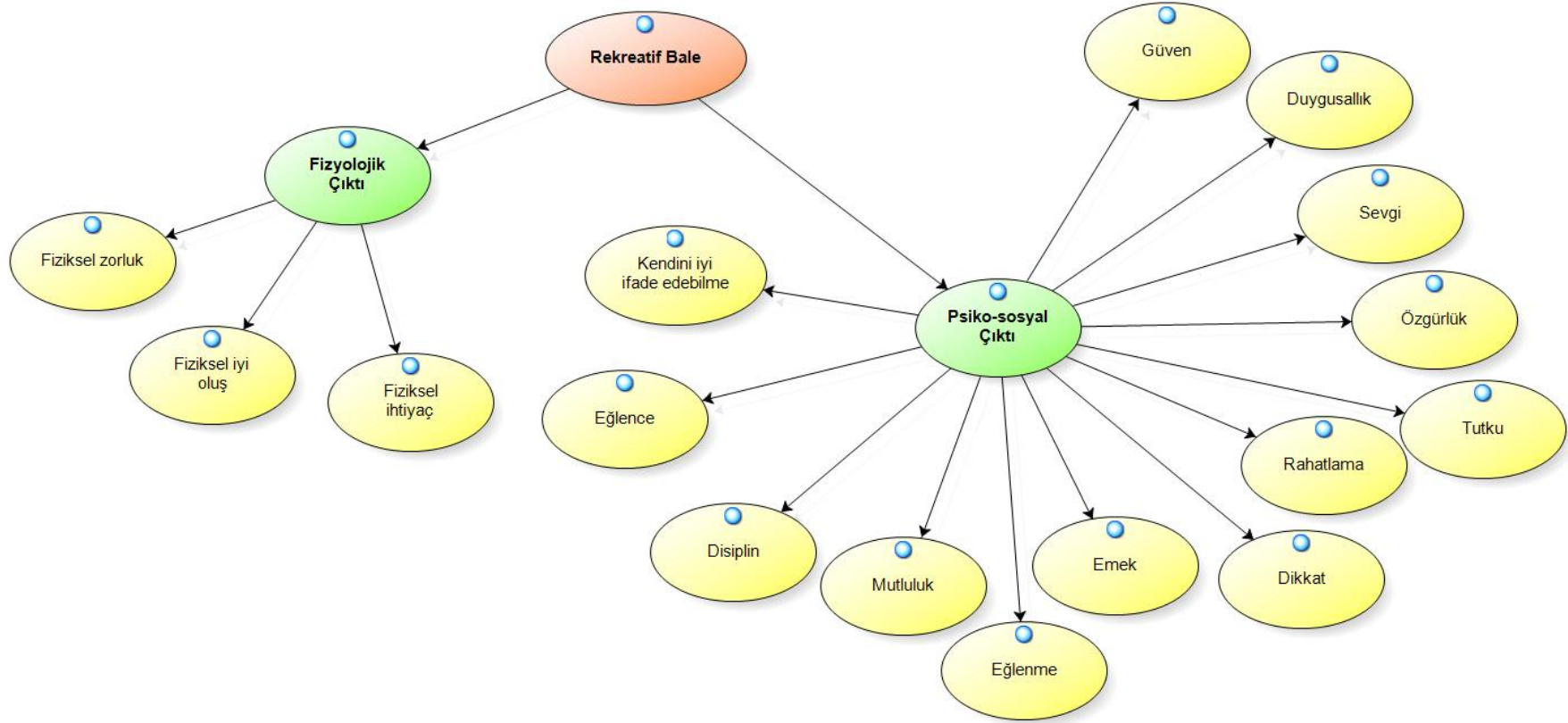
Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan P ve R grubu 25 katılımcının “Bale yapmak.....benzer. Çünkü; .....” cümlesine yanıtları incelendiğinde (6) “uçmak” metaforu, (3) “dans etmek” metaforu, (2) “ruh” metaforu kullanılmıştır.

## Model 1: Profesyonel Katılımcıların Metaforik Algı Modeli



Bale sporunu profesyonel olarak yürüten katılımcıların çalışmaya yönelik metaforik algıları; psiko-sosyal kazanım çerçevesinde sabır, eğlence, rahatlama, özgürlük, mutluluk, mükemmellik, cesaret ve emek, fizyolojik kazanım çerçevesinde ise fiziksel zorluk ve fiziksel ihtiyaç metaforları olarak belirtmiştir. Metaforlar; kuş gibi uçmaya, havada uçmaya, Bale yapmak “Güneş ışıklarına benzer”, Bale yapmak “Nefes almaya benzer”,dir.

## Model 2: Rekreatif Katılımcıların Metaforik Algı Modeli





Bale sporunu rekreatif olarak yürüten katılımcıların çalışmaya yönelik metaforik algıları; psiko-sosyal kazanım çerçevesinde kendini iyi ifade edebilme, eğlence, disiplin, mutluluk, eğlenme, emek, dikkat, rahatlama, tutku, özgürlük, sevgi, duygusallık ve güven, fizyolojik kazanım çerçevesinde ise fiziksel zorluk, fiziksel iyi oluş ve fiziksel ihtiyaç metaforları olarak belirtmiştir. Metaforlar; Bale yapmak “Kırık camlar üzerinde yürüyüp gülümsemeye” benzer, Bale yapmak “kanatlanıp uçmaya” benzer, Bale yapmak “Ruhumdaki kelebeği çıkarmaya” benzer, Bale yapmak “Bulutların üstünde uçmaya” benzer, Bale yapmak “Gökyüzünde özgürce uçmaya” benzer, Bale yapmak “Fotoğraf çekilmeye” benzer, Bale yapmak “Rüya gibidir” benzerdir.

Çalışmanın analizinde ortaya çıkan bulgular model 1-2’de belirtilmiştir. Katılımcılara “Bale yapmak.....benzer. Çünkü; .....” cümlesi verilerek bu cümleleri tamamlamaları istenilmiştir. Profesyonel (n=11) ve rekreatif (n=14) balerin ve baletlerin kendi el yazıları ile belirttikleri “bale yapmak” hakkındaki metaforik algılarına yönelik görüşlerini; Rekreatifbale yapmak ve Profesyonel bale yapmak olarak iki tema altında toplanmıştır.

Rekreatif bale yapmak temasına ilişkin katılımcı görüşleri aşağıda verilmiştir.

**Eğlenmek-havalara uçmak:** Bale yapmak eğlenirken havalara uçmaya benzer. Çünkü Bale yaparken hafif hissediyorum kendimi (R10).

**Hissederek dans etmek:** Bale yapmak hissederek dans etmeye benzer. Çünkü Bale yaparken içten, severek ve hissederek yapmak gerekir (R12). Baledede bir dans çeşididir fakat daha dikkatli olmamız gerekir. Bale dikkat ister, düşünce ister, bale biraz acı ister (R14).

**Asil bir yol:** bale yaparken bir an mutluluğa erişirsin ve adeta büyülenirsin, ben baleye ilk başladığımda sadece yapmak için yapacağımızı sanıyordum. Yani yolun başındaydım daha ama zaman ilerledikçe ve öğretmenimin yardımlarıyla balenin beni mutluluğa ve asil bir yaşam tarzına dönüştürdüğünü gördüm (R8).

**Çiçek yaprağının rüzgâra kapılması:** Bale yapmak bir çiçek yaprağının rüzgârda sallanıp dans etmesine benzer. Çünkü balerinler özgürdür. Yaptıkları dansı ruhlarında hissedip dans ederler (R1).

**Dünyaya açılmak:** Bale yapmak yeni bir dünyaya açılmaya benzer. Çünkü yenedünyalara açılmanın sebebi, farklı bir ülkenin dansını öğreniyor eğlenerek ve öğrenerek yaptığın için mutlu oluyorsun (R13).

**Ruhunu teslim etmek:** Bale yapmak sahnede ruhunu teslim etmeye benzer. Çünkü bale insanın ruhunu ortaya koyarak insanlara yansıtmasıdır, ruhunu farkında olmadan teslim ediyoruz sanat böyle bir şeydir (R9).

**Nazik olmak-narin olmak:** Bale yapmak nazikliğe, narinliğe benzer. Çünkü bale yaparken yumuşaklık önemlidir. Zaten bence balenin olmazsa olmazı yumuşaklıktır. O yumuşaklık olmazsa o kişi bale yapmıyordur. İşte baleyi diğer sanat ve spor dallarından ayıran özellik budur. Balenin amacı insanlara sadece dansı öğretmek değil, aynı zamanda duyguları, hisleri ve narinliği öğretmektir (R11).

**Özgürlük:** Bale yapmak özgür olmaya benzer. Çünkü kimseye açıklayamadığımız duygularımızı yansıtabileceğimiz bir sanat türüdür (R4).

**Mutluluk:** Bale yapmak mutluluğa, heyecana benzer. Çünkü bale yapmak hayatımdaki en mutlu olduğum şeydir. Baleyi çok seviyorum. Klasik müzik dinleyip dans etmek uçmaya benziyor. Mutlu olduğum tek yer bale stüdyosu (R6). Bale

yapmak insanlar için bale yapmak vazgeçilemez bir duygudur. Ve bir süre sonra bale yapmak o insanlar için en önemli gereksinimlerden (işlevlerden) biri oluyor. Bu da vücudun çalışması gibi eğer yapamazsa vücudun (insanın) üzülmüne, mutsuz olmasına vb. duruma yön tutuyor (R5). **Disiplin:** Bale yapmak disipline benzer. Çünkü aynı şekilde okulda aldığımız disiplin gibi disiplin alıyoruz. Dışarıdan da bale yaptığımızı çoğu kişi anlıyor. Bale yapıyorum çünkü sorusuna cevap verecek olursam da geleceğim daha güzel olsun diye (R3).

Profesyonel bale yapmak Temasına ilişkin katılımcı görüşleri aşağıda verilmiştir.

**Nefes almak:** Bale yapmak nefes almaya benzer. Çünkü nasıl yaşamak için nefes almamız gerekiyorsa benim de yaşamak için bale yapmam gerekiyor (P4). **Güneş ışınları:** Bale yapmak güneş ışıklarına benzer. Çünkü bale yaparken kendi etrafımı ve beni izleyenlerin etrafını aydınlattığımı hissediyorum. İçim ısınıyor ve mutlu oluyorum (P3). **Fotoğraf çekilmek:** Bale yapmak fotoğraf çekilmeye benzer. Çünkü fotoğraf çekilirken de hep güleriz, mutluyuz. Bale yaparken de her zaman mutluyum (P10). **Cam kırıkları üzerinde yürümek:** Bale yapmak kırık camlar üzerinde yürüyüp gülümsemeye benzer. Çünkü sahnede ayaklarımız acısa da, bunu seyirciye belli etmeden işimize gülümseyerek devam ediyoruz. İşte buna kırık camlar üzerinde yürüyüp gülümsemek denir (P5). **Ruhumdaki kelebeği çıkarmak:** Bale yapmak ruhumdaki kelebeği çıkarmaya benzer. Çünkü özgürlüktür. Kendini dışa vurmaktır. Kalbini ortaya koymaktır. Sanattır, aşktır, sevgiyle bağlanmaktır, hayattır (P7). **Uçmak:** Bale yapmak kuş gibi uçmaya benzer. Çünkü bale yapmak zordur. Emek ister, sabır ister en büyüğü de cesaret ister. Ve bunların hepsinin üstesinden gelince o koskoca sahnede kuş gibi uçarsın(P1). Bale yapmak havada uçmaya benzer. Çünkü çok zevkli, çok güzel dans etmek, kendimi özgür hissediyorum bale yaparken (P2). Bale yapmak kanatlanıp uçmaya benzer. Çünkü bale benim için bir hayal dünyasıdır ve bu hayal dünyasında sınır yoktur. Dans etmek benim

*hayalimi gerçekleştirir (P6). Bale yapmak bulutların üstünde uçmaya benzer. Çünkü bulutların üstünde uçmaya nedeni ise; ben bale yaparken kendimden ve dünyanın problemlerinden uzaklaşıp sadece müziği duyuyorum ve bu benim ruhumu dinlendiriyor (P8). Bale yapmak gökyüzünde özgürce uçmaya benzer. Çünkü bale yapmak hiç kolay değildir. Ama çok gayret edip çalışırsak bale çok zor değildir (P9).*

**Rüya:** *Bale yapmak rüya' ya benzer. Çünkü ruhumun özgür olduğunu hissediyorum. Sahne ışıklarını seviyorum.*



## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **TARTIŞMA VE SONUÇ**

Bu bölümde katılımcılara yöneltilen demografik özelliklere ve katılımcılarınmetaforik algılarına ilişkin elde edilen verilerin analiz sonuçları verilmiş ve tartışılmıştır.

#### **5.1. Demografik Özelliklere İlişkin Sonuçlar**

Kalfa (2017), yapmış olduğu çalışmada, cinsiyete göre serbest zaman doyum düzeyleri karşılaştırıldığında, “psikolojik” ve “fizyolojik” alt boyut puanlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı; psikolojik ve fizyolojik alt boyutlarında erkek katılımcılarında daha yüksek doyum düzeyine sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Güngörmüş ve arkadaşlarının (2018) yapmış olduğu çalışmada, bireylerin cinsiyetlerine göre “psikolojik”, “eğitimsel” ve “sosyal” alt boyut puanlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaştığı; Gökçe (2008) ise yapmış olduğu çalışmada, serbest zaman doyum düzeylerini cinsiyete göre incelemiş; “rahatlama” ve “fizyolojik” doyum alt boyutlarında anlamlı fark tespit ederken, diğer alt boyutlarda cinsiyete göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Küçük Kılıç ve arkadaşları (2016) yaptıkları çalışmada ise, araştırma grubunun “psikolojik”, “eğitimsel”, “sosyal” ve “rahatlama” alt boyutunda kadın katılımcılarında daha yüksek serbest zaman doyum düzeyine sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmamızda kız katılımcı sayısının erkek katılımcılara göre fazla olduğu görülmektedir. Bu durumunun bale dansının genellikle kız katılımcılar arasında daha fazla yapıldığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Esentaş'ın (2012) çalışmasında belirtildiği gibi araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara bakıldığında, 13-15ve 16-17 yaş gruplarında serbest zaman etkinliklerine katılımları yüksektir. Araştırmada 10-14 yaş grubunda katılımcıların olduğu bulunmuştur. Bulunan sonuç araştırmamızla benzerlik taşımaktadır.

Kardaş'ın (2015) çalışmasında boş zamanların değerlendirilmesinde çevre kadar etkili başka değişkenlerinde bulunduğu, bunların yaş ve cinsiyet faktörleri

olduğu belirtilmiş olup, bireyin hangi yaşta olduğunun,o bireyin serbest zamanlarını hangi etkinlikleri yaparak geçirdiğini büyük ölçüde etkilediğini belirtmiştir.

Alanyazında benzer bulguları görmekteyiz. Benzerlikler olmasına karşın; farklılıkların nedeninin çalışmanın yapıldığı tarih, örneklem grupları ve sosyo-demografik değişkenler olduğu söylenebilir. Bütün bu literatür dikkate alındığında araştırmamız ile uyumluluk gösterildiği belirlenmiştir.

zdi’in (2005) yapmış olduğu çalışmada sporun sosyalleşme sürecine olumlu katkılar sağladığı dolayısıyla, spor eğitimi alan bireylerin sosyalleşme sürecini daha etkin bir biçimde yaşayabilecekleri kaçınılmaz olduğunu belirtmektedir. Ayrıca spor eğitiminin topluma faydalı bireyler sağlayacağı görüşü kadınlarda; erkeklere göre, daha baskın olduğu bir serbest zaman etkinliği olarak Sportif aktivitelerin kadınlara erkeklere göre daha fazla sosyalleşmelerine katkı sağladığı belirlenmiştir (zdi, 2005).

Yapmış olduğumuz çalışmanın sonuçlarıyla örtüşen diğer bir çalışmada şahan’ın (2007) alışmasıdır. Çalışmanın rneklemine geneli açısından sporun katılımcıların sosyalleşme düzeyleri üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını; ancak cinsiyet açısından ise sporun kadın katılımcıların sosyalleşmelerine katkı sağladığını belirtmiştir. Üniversite katılımcılarının cinsiyet ayırımına göre, bayanların erkeklere göre sosyalleşme ve spor sosyalleşme düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Bayanların sporun fiziksel ve biyolojik etkilerini bilmeleri, spor aktivitelerini mücadeleden çok beden ve ruhsal gelişimlerini destekleyen bir unsur olarak görmelerinden dolayı spor ve sosyalleşme düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu söylenebilir (şahan, 2007).

Theberge, (2000) ile Abraham (1998) de yapmış oldukları çalışmalarda da bayanların serbest zamanlarında katıldıkları etkinliklerin spor yoluyla sosyalleşmelerinde erkeklere göre daha yüksek düzeyde oldukları tespit edilmiştir (Theberge, (2000), Abraham (1998) Akt. şahan, 2007).

Çalışmaya yaşları 10-14 yaşları arasında değişen 11 profesyonel balerin ve 14 Rekreatif olmak üzere 25 kişi dâhil edilmiştir. Erkek katılımcılar %60’ı İlköğretim 6. sınıf, %40’ı, 10 yaşında, %40’ı 12 yaşındadır. Profesyonel balerinlerin çalışmalarına 6-8 yaşlarında başladıkları bilinmektedir (Burckhardt, 2011). Kline (2012) Down

sendromlu genç bireyler için uyarlanmış fiziksel aktivite dans programına yönelik bulguları incelediği çalışmada, Down sendromlu bireylerin öz-yeterlik düzeylerinin anlamlı şekilde arttığını belirlemiştir. Acuner (2012) farklı danslar yapan bireylerin yaş kategorilerine göre öz-yeterlik ve özgüven düzeylerinin anlamlı olarak farklılaştığını belirlemiştir. Engel-Yeger ve Weissman (2009) işitme engelli çocukların motor becerilerinin düşük oluşu ile çocukların yaşları arasında anlamlı ilişki tespit etmişlerdir. Theunissen vd. (2014) işitme cihazı kullanımının daha genç yaşta olan ve koklearimplantları daha uzun süre kullanan bireylerde özgüvenin daha yüksek olabileceğini belirlemiştir. Ellington ve Lim (2013) ise yetişkinlerde işitme cihazı kullanımının estetik ve işlevsellik açısından inceledikleri çalışmalarında, 8 kişilik örneklemin 4'ünün özgüvenini yüksek düzeyde, diğer dördünün ise orta ve düşük düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir. Koch vd. (2015) yaş ortalaması 22 olan otizmlili örneklem üzerinde yaptıkları ayna modelini kullandıkları çalışmada; dans hareketlerinin sosyal beceri, vücut ve öz-farkındalık ve psikolojik iyi oluş hali ile anlamlı ilişkisi olduğu bulunmuştur. Ancak çalışmada yaş değişkeni ile sosyal beceri düzeyi arasında bir ilişki bulunmamıştır. Cruz-Ferreira vd. (2015) yaratıcı dans programının, 65-80 yaş aralığındaki kadınların fiziksel sağlık ve yaşam memnuniyeti üzerinde anlamlı etkisi olduğunu belirlemiştir. Araştırmamıza katılan katılımcıların %56'nın 10 ve 12 yaşlarında oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Sekiz yıllık eğitimi kapsayan bale eğitimine erken yaşlarda başlanır. Ancak 11-12 yaşından önce klasik bale müfredatını içeren egzersizler, kemikleri yumuşak olarak tanımlanabilecek çocuklarda fiziksel hasara neden olabilir (Serbescu ve diğ.,2006). Çocukların gelişimini etkileyen ırk, kalıtım, beslenme gibi faktörler de dikkate alınarak bale eğitimine başlama yaşı farklılık gösterir. Örneğin Avrupa'nın kuzeyinde 9-12 olan buyaş sınırı güneyinde 8-10 yaşa iner (Çekin ve diğ., 1995).

Yukarıdaki literatüre göre çalışmamıza katılan katılımcıların yaşlarına göre serbest zaman etkinliklerini bale dansı ile değerlendirmeleri sonucu uyumluluk göstermektedir.

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre profesyonel veya rekreatif olarak bale dansı yapan ortaokul 5, 6, 7 ve 8 sınıf katılımcılarından kız katılımcıların %45'i İlköğretim 6. sınıf, %35'i 11 yaşında bulunmuştur. Ünver (2016) üniversite katılımcılarının öz yeterlik düzeyleri ile oyun, dans müzik motivasyon seviyelerinde

anlamı olan ve olumlu bir bağlantı bulunmuştur.Özevin-Tokinan ve Bilen (2011) yaratıcı dans aktivitelerinin özgüven, beden dili, dansa ilişkin öz yeterlik ve dans performansını anlamlı düzeyde etkilediğini belirlemişlerdir. Karacan ve arkadaşları (2003) kaynaştırma eğitimi alan eğitilebilir zihinsel engelli çocukların dans eğitimi ile özgüven kazanabilecekleri, daha fazla sosyalleşerek akranlarıyla daha olumlu ilişkiler geliştirebilecekleri kanısına varmışlardır. Park (2008) doktora çalışmasında gerçekleştirdiği vaka çalışmasında dans sınıflarının, özellikle işitme engeli olan bireylerin dostça bir ortam oluşturmaları açısından kullanılabilecekleri duygusal ve fiziksel çevre niteliği taşıdığını vurgulamıştır. Kiepe vd. (2012) dansın denge ve koordinasyon ile yaşam kalitesi üzerinde etkili olduğunu belirtmiştir.Ahmad ve Ganaie (2015) orta öğretim katılımcılarının özgüven düzeylerini araştırmışlar ve katılımcılarda güven eksikliği bulunduğunu ve katılımcıların amaçlarını gerçekleştirmek için planladıkları hedeflere ulaşma konusunda özgüvene sahip olmadıklarını belirlemişlerdir. Kalafat ve Kıncal (2008) 1054 üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları araştırmanın sonucunda, beden imgesi memnuniyeti ve sosyal beceri düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir. Özen ve diğerleri (2014) yaptıkları çalışmada fiziksel aktiviteye katılan üniversite katılımcılarının öz-yeterlik puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir artış olduğunu belirtmektedirler. Yıldırım ve Özcan (2011) lisanslı olarak takım sporu ve bireysel spor yapan ortaöğretim katılımcıları ve spor yapmayan ortaöğretim katılımcıları üzerinde yaptıkları çalışmada, spor yapan katılımcıların toplumsal yetenek seviyelerinin yapmayanlara nispeten çok fazla olduğu neticesine ulaşmışlardır.Yerlisu Lapa ve Ardahan (2009), üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerine katılımlarını engelleyen önemli faktörlerden birinin de, “ders yoğunluğu” olduğunu belirtmişlerdir.Göral (2010), üniversite eğitimi süresince fiziksel aktivitelere ve spora katılımın hızlı bir şekilde azaldığına dikkat çekmektedir.

Araştırmaya katılan kız katılımcılarınannelerinin %65'i üniversite mezunu, babalarının %60'ı üniversite mezunudur. Erkek katılımcılarınannelerinin %80'i lise mezunu, babalarının %60'ı lise mezunudur. Michael, Most ve Cinamon (2013) ebeveyn desteğinin işitme engellilerde öz-yeterliği yordayan bir unsur olduğunu göstermişlerdir.Çaha'nın (2000) yapmış olduğu araştırma bulgularında bireylerin



serbest zaman etkinliklerine katılımlarında yaşanan yerleşim yerinin önemli bir rolü vardır.

Araştırmaya katılan kız katılımcılarınailelerinin ortalama aylık gelirlerinin %60'ı 3000 TL - 6000 TL arası olarak bulunmuştur. Erkek katılımcıların ailelerinin ortalama aylık gelirleri %40'ı 1000 TL - 3000 TL arası, %40'ı 3000 TL - 6000 TL arasındır. Maddi imkânların yetersiz oluşunun, üniversite katılımcılarının sportif aktivitelere katılımlarına engel oluşturan faktörlerden biri olduğu, alanda yapılan diğer çalışmalarda ortaya çıkan bir sonuçtur (Özdilek vd., 2007; Shah ve Yusuf, 2007; Yerlisu Lapa ve Ardahan, 2009). (sil ve yerine bir şey bul)

Araştırmaya katılan katılımcıların%25'i bale dışında spor yaptıklarını, bale dışında %75'nin spor yapmadıklarını, %20,0'sinin 5 yıldan beri bale dışında spor yaptıklarını ve %65'i baleyi rekreatif (hobi) amaçlı yaptıklarını, erkek katılımcıların%80'i bale dışında spor yapmadıklarını, %80'i spor yapmıyor, %20,0'i 2 aydan beri, %20,0'i 3 aydan beri, %20,0'i 6 aydan beri, %20,0'si 5 yıldan beri, %20,0'si 6 yıldan beri bale dışında spor yaptıklarını, %80'i baleyi profesyonel amaçlı yaptıkları bulunmuştur. Ergun (2017) benzer şekilde sosyal Latin dansları ile ilgilenen bireylerde dansın öz-yeterlikle anlamlı bir ilişkisinin bulunmadığını belirlemiştir. Fiziksel etkinlikler, hareketli oyunlar ve dans aracılığıyla bireylerin ve özellikle çocukların kendilerini yeterli hissetmeleri sağlanacağı, bunun sonucunda olumlu bir benlik kavramı geliştirmelerine katkıda bulunabilecekleri ifade edilmektedir (MEB, 2007).Aşçı (2004: 39) fiziksel aktiviteye katılan bireylerin, katılmayan bireylere oranla daha olumlu fiziksel benlik algısına sahip olduklarını belirtmiştir.

Karacan (2011) ön test-son test kullanarak dans ve ritim çalışmalarını içeren rekreatif etkinliklere katılımın eğitilebilir zihinsel engelli bireylerin sosyal beceri düzeylerinde anlamlı düzeyde gelişmeler sağladığını belirlemiştir.

Ergun (2017) sosyal Latin dansları ile ilgilenen bireylerin, dans etmeyen bireylere göre sosyal becerilerinin daha fazla olduğunu belirlemiştir.

Alp ve Altınkaradağ (2014) okul öncesinde OrffSchulwerk ve Montessori yaklaşımı ile müzik eğitimi verilmesi aracılığıyla “kişilerarası iletişim becerileri”, “kızgınlık davranışlarını kontrol etme ve değişikliklere uyum sağlama becerileri”,

“akran baskısı ile başa çıkma becerileri”, “kendini kontrol etme becerileri”, “amaç oluşturma becerileri”, “dinleme becerileri”, “görevleri tamamlama becerileri” ve “sonuçları kabul etme becerileri” sosyal becerilerinin daha fazla geliştiğini belirlemişlerdir.

Türkcan (2016) dans hareket terapisi alan serebral palsili çocukların sosyal beceri düzeylerinin arttığını göstermiştir. Ayrıca çalışmamıza benzer şekilde dans hareket terapisi grubunun kontrol grubuna kıyasla farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Haftada 20-36 saat aralığında çalışma yaptığı bilinen profesyonel balerinlerin, tekniklerini geliştirmeleri için yaklaşık 10 yıllık bir çalışmaya ihtiyaç duydukları yapılan çalışmalarda belirtilmiştir (Burckhart,2011). Bu çalışmada balerinlerin ortalama 6,16 yıldır baleyle uğraştıkları belirlenmiş, yaş grupları için profesyonel balerinlerin çalışma koşullarını sağladıkları gözlenmiştir(Tablo 3).

## **5.2.Profesyonel ve Rekreatif Katılımcıların Metaforik Algılarına İlişkin Sonuçlar**

Bale sporunu profesyonel olarak yürüten katılımcıların çalışmaya yönelik metaforik algıları; psiko-sosyal kazanım çerçevesinde sabır, eğlence, rahatlama, özgürlük, mutluluk, mükemmellik, cesaret ve emek, fizyolojik kazanım çerçevesinde ise fiziksel zorluk ve fiziksel ihtiyaç metaforları olarak belirtmiştir.

Bale sporunu rekreatif olarak yürüten katılımcıların çalışmaya yönelik metaforik algıları; psiko-sosyal kazanım çerçevesinde kendini iyi ifade edebilme, eğlence, disiplin, mutluluk, eğlenme, emek, dikkat, rahatlama, tutku, özgürlük, sevgi, duygusallık ve güven, fizyolojik kazanım çerçevesinde ise fiziksel zorluk, fiziksel iyi oluş ve fiziksel ihtiyaç metaforları olarak belirtmiştir.

Araştırmamız da bale dansı yapanlar, serbest zamanlarının çoğunu aktif rekreasyonel etkinliklerle geçirmektedirler. Bale dansı yapanların serbest zamanlarını bu şekilde verimli geçirmesi tecrübe kazanmalarına neden olacaktır.

Bale, uzun ve zorlu antrenmanlara sahip, estetik kaygıların ve rekabetin oldukça yüksek olduğu dans ve spor çeşidi olarak karşımıza çıkmaktadır (Kadel,2000).

Yetiş (2008) yaptığı araştırmasında ise sağlıklı arkadaş ilişkilerini geliştirebilen, karşısındakinin hakkına saygı duyan, uyumlu, başarılı ve anlayışlı bir ilişki içerisinde serbest zaman eğilimlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla yapıldığı belirtilmiştir.

Yerlisu Lapa, Ağyar ve Bahadır (2012)'in yapmış oldukları çalışmada literatürde bireylerin serbest zaman aktivitelerine katılım sıklığı arttıkça, yaşam tatminleri ile sosyal aktivitelere katılımında arttığını belirten araştırmalar mevcuttur.

Güngörmüş (2007), fizyolojik ve psikolojik sorunlarla başa çıkmada rekreasyonel aktivitelerin önemli rolü olduğunu belirtmektedir.

Ayrıca Haase vd., (2004) yapmış oldukları bir araştırmada da serbest zaman etkinliklerine katılımın sonucunda beklenen sağlıklı olma ile ilgili faydasının önemli bir yerinin olduğu ortaya çıkmıştır.

Çiçek vd., (2002)'de çalışmalarında serbest zaman aktiviteleri sayesinde fiziksel gelişme ve becerileri kabiliyetlerinin artmasının yanı sıra sosyal gelişmelerine de değinmiştir. Şahan, (2008)'da yapmış olduğu çalışmasında bu araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Bale dansı da katılımcıların serbest zaman aktivitesi olarak çalışmamızda değerlendirmeye alınmıştır.

Tıp biliminde de serbest zaman etkinliklerinin katkısı vurgulanmaktadır (Büküşoğlu ve Bayturan, 2005). Eğitim de serbest zaman etkinlikleri araştırmamızda balen dansı olarak yapılmaktadır.

Yerlisu Lapa ve Ardahan (2009), katılımcıların serbest zamanlarında daha çok pasif katılım gerektiren müzik dinlemek, sinema ve tiyatro gibi sosyal aktivitelerde bulunmak gibi etkinlikleri tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Araştırmamıza katılan katılımcıların ise serbest zamanlarında bale dansını tercih ettikleri tespit edilmiştir. Sözkonusu literatür ile benzerlik gösteren sonuca ulaşılmıştır.

Ayyıldız (2015) rekreatif dans faaliyetlerine katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerini incelediği araştırmasında; katılımcıların en yüksek serbest zaman tatmin puanını rahatlama, en düşük puanı ise fizyolojik alt boyutunda aldıklarını tespit etmiştir.

Sönmezoğlu ve ark. (2014)' nin yürüttükleri serbest zaman tatmini araştırmalarında, rahatlama boyutunun en yüksek, fizyolojik boyutunun ise en düşük düzeyde olduğu sonucuna varmışlardır. Bu bulgular araştırma bulgumuzla birebir örtüşmektedir. Çünkü bireylerin serbest zaman motivasyonları hissettikleri tatmin düzeyleri ile ilişkilidir. Beggs ve Elkins (2010) araştırmalarında, katılımcıların yüksek seviyedeki motivasyonlarının serbest zaman tatminiyle ilişkili olduğunu tespit etmişlerdir.

Esentaş (2018) çalışmasında rekreasyon alanında çalışan akademisyenlerin metaforik olarak rekreasyon kavramını tarif ederken; kaçış, yıldız, dev, mutluluk, müzik kutusu, bahar havası, özgürlük, gezgin, kırık zincir halkası, ahtapot, yaşam Alâeddin ve sihirli lamba, güneş, karışık meyveli renkli bir pasta, iş potansiyeli, çok amaçlı bir alan veya salon, lunapark, şemsiye, uçan halı, insan, Ege denizi, deniz, gökkuşağı, su, yaşam, orman, olta takımı, köprü, zaman, rüzgar, bukalemun, mevsim, nefes, bilim, doğa ve baharat gibi kavramları kullanmaktadır.

Tavazar ve ark., (2018) çalışmasında özel sektör çalışanlarının “sürdürülebilirlik” hakkındaki düşünceleri metaforlar aracılığıyla nasıl kavramsallaştırdığı ortaya konulmuştur. Buna göre sürdürülebilirliğin iş yerinin performansına ve niteliğine olumlu yönde katkı ifade edilmiştir.

Esentaş ve ark., (2016) çalışmasında Kız öğrenciler için, Doğa kampı kavramının oldukça zengin ve somutlaşmış bir metafor algısı olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, bu uygulamaların kız öğrenciler üzerinde kültürel, sosyal ve psikolojik yönde olumlu katkılar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubu İzmir İli Dokuz Eylül Üniversitesi Konservatuar bölümünde ve TC MEB Özel Prömiyer Bale ve Dans Akademi kursiyeri olan 5, 6, 7 ve 8 sınıf toplam 25 katılımcıdır.

## ALTINCI BÖLÜM ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmacılara ve kurumlara yönelik öneriler sunulmuştur

### 6.1. Araştırmacılara İlişkin Öneriler

Bale dansına ilişkin oluşturdukları metafor örneklerini analiz eden ve katılımcıların bu dansla ilgili düşüncelerini belirleyen bu araştırma sonucunda diğer araştırmacılara sunulan öneriler;

- Bu araştırmaya deneysel araştırma modeli de eklenerek gelişim sürecinin de izlenebildiği bir araştırma yapılabilir,
- Farklı branşlar ile karşılaştırılan nitel ve nicel çalışmalar yapılabilir.

### 6.2. Kurumlara İlişkin Öneriler

- Ailelerdeki yapısal farklılıklardan dolayı üniversiteler ya da ilgili kurumlar, uyumda sorun yaşayan bireyler için özel oryantasyon programları sağlamalıdır. Örneğin; Yaratıcı Drama ve oyun ile birleştirilebilir, ebeveyn ile birlikte derslere katılım sağlanabilir, Derslerde farklı etkinlikler yapılabilir (pijama partisi, kostümlü parti vb. )
- Dolaylı öğrenme modeli ve hareket eğitimi uygulanabilir.
- Üniversiteler ya da ilgili kurumlar bale dansında başarılı bireyler için bu konuda yetkili kuruluşlara raporlar sunabilir, çalıştay vb. bilimsel etkinliklerle desteklenebilir.
- Erkek öğrenci katılımını arttırmaya yönelik çalışmalar yapılabilir. ( Burs imkânı, erkekler için özel ayrı sınıf vb.)

## KAYNAKLAR

- Acuner, A. (2012). *Farklı Dansları Yapan Bireylerin Çeşitli Değişkenlere Göre Özgüven ve Öz-Yeterliklerinin Karşılaştırılması*. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon. Yüksek Lisans Tezi,
- Ağaoğlu, S.A., Taşmektepligil, Y., Aksoy, S. ve Hazar, F. (2008). *Yaz Spor Okullarına Katılan Gençlerin Yaş Gruplarına Göre Fiziksel ve Teknik Gelişimlerinin Analizi*. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 6(3), 159-166.
- Ahmad, A., M. Raish, M.A. Ganaie, S.R. Ahmad and K. Mohsin et al., (2015). Hepatoprotective effect of Commiphora myrrha against d-GalN/LPS-induced hepatic injury in a rat model through attenuation of pro inflammatory cytokines and related genes. *Pharmaceut. Biol.*, 53: 1759-1767.
- Akkaya, N, Özdemir, E. and Akbulut, S. (2018). *Perceptions of “book” concepts on teacher candidates of Turkish and social sciences education*. Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(1): 1-28.
- Aktaş G. (1999). *Temel Dans Eğitimi*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Akyıldız, M., ve Açıkada, C. (2011). *Sanat sergileyen sporcular olarak dansçılar: klasik bale dansçılarının fiziksel uygunluk bileşenleri*. Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. of Sport Sciences, 22 (1): 33-42.
- Alay, S. (2000) *Relationship Between Time Management And Academic Achievement Of Selected Universty Student*, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- All England Dance Online Sites, <http://www.all-england-dance.org.uk/mollylake-award/background>, Erişim tarihi: 15.06.2019
- Allen, N., Nevill, A., Brooks, J., Koutedakis, Y., Wyon, M. (2012). *Ballet Injuries: Injury Incidence and Severity Over 1 Year*. Journal of Orthopaedic & Sports Physical Therapy, 42(9):781-790.
- Alp, S.İ. ve Altınkaradağ, A. (2014). *Okul Öncesi Çocuklarda Montessori ve Orff Temelli Müzik Eğitimi Sonrası Sosyal Becerilerin Değerlendirilmesi*. *Bilimsel*

*Araştırma Projesi*, Namık Kemal Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi, Tekirdağ.

Altunay, B. R. (2015). *Ankara İli Keçiören İlçesindeki İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Boş Zaman Etkinliklerine Katılım Motivasyonu*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

And, M. (2003). *Adım Adım*. Favori Yayınları, İstanbul.

Arslan, M. M., ve Bayrakçı, M. (2006). *Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim öğretim açısından incelenmesi*. Millî Eğitim, S.35 (171), 100-108.

Aşçı, F. H. (2004). Fiziksel benlik algısının cinsiyete ve fiziksel aktivite düzeyine göre karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 15 (1), 39-48.

Aubusson, P. (2002). *Using metaphor to make sense and build theory in qualitative analysis*. The Qualitative Report, 7(4), 1-14.

Aydın O'Dwyer, P., ve Gürcan, B. (2012). *Bale Kitabı*, Ayrıntı Basımevi, Ankara.

Aytaç, Ö. (2012). Boş Zaman Üzerine Kuramsal Yaklaşımlar. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:12, Sayı:1, s.231-260.

Ayvazoğlu, S. (2012). *Türkiye'deki Bale Sanatçılarının Aktif Dans Yaşamı Sonrasında Ortaya Çıkan Sorunları Ve Çözüm Önerileri*, Dokuz Eylül Üniversitesi, Doktora Tezi.

Ayyıldız, T., 2015, *Rekreatif dans faaliyetlerine katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Bedir F. (2016). *Boş Zaman (Rekreasyonel) Aktivitelerinin Stresin Üstesinden Gelebilmeye Rolünün İncelenmesi*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi,

Beggs, B.A. ve Elkins, D.J.,(2010), *The influence of leisure motivation on leisure satisfaction*, The Cyber Journal of Applied Leisure and Recreation Research.

- Burckhardt, P. Wynn, E. Krieg M, Bagutti C; Faouzi M, (2011).: *The Effects of Nutrition, Puberty and Dancing on Bone Density in Adolescent Ballet Dancers*, Journal of Dance Medicine & Science, 51-60(10).
- Büküşoğlu, N.,& Bayturan, A. F. (2005). Serbest Zaman Etkinliklerinin Gençlerin Psiko-Sosyal Durumlarına İlişkin Algısı Üzerindeki Rolü. *Ege Tıp Dergisi*, 44(3).
- Cantekin, D. (2011). *Dansta kullanılan hareketle ilgili terimlerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Katılımcı, Öğretmen Ve Yöneticilerin Görüşleri. *Journal Of Turkish Educational Sciences*, 6(4).
- Costa, M. S. S., Ferreira, A. S., Orsini, M., Silva, E. B., Felicio, L. R. (2016). *Characteristics and prevalence of musculoskeletal injury in professional and non-professional ballet dancers*. *Brazilian Journal of Physical Therapy*, 20(2):166-175.
- Crotts, D., Thompson, B., Nshom, M., Ryan, S., Newton, R. A. (1996). *Balance Abilities of Professional Dancers on Select Balance Tests*, *Journal of Orthopaedic & Sports Physical Therapy* 23(1): 2–17.
- Cruz-Ferreria, A., Marmeleira, J., Formigo, A., Gomes, D., Fernandes, J. (2015). Creative Dance Improves Physical Fitness and Life Satisfaction in Older Women. *Research on Aging*, 37(8): 837-855.
- Çaha Ö. (2000). Spora Yaslanarak Bir Nefes Alma, Beta Yayınevi. Ankara. Riggio. RE (1986)" The Assessment of Basic Social Skills" *Journal of Personality and Social Psychology*, 51,654.
- Çekin, M.D., Görgeç, M., Vural, Z., Yıldız, M. (1995). Foot Deformities of Ballet Dancers. *Acta OrthopTraumatol Turc*,29: 89-95.
- Çepikkurt, F. ve Çoşkun, F. (2010). Social Physique Anxiety and Body Image Satisfaction Levels of Collegian Dancers. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*. 1(2): 17–24.
- Çetin. M. ve Evcim U. (2009). *Örgütsel kültürün algılanmasında metaforların rolü*. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 237.



- Çiçek, S., Koçak, S., Kirazcı, S. (2002). Beden Eğitimi Derslerinde Çeşitli Öğretmen Ve Katılımcı Davranışlarının Katılımcıların Derse Katılımındaki Önemi Ve Sergileme Sıklığı. *Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi* 4(4):12-13.
- Deleon, J. (1998). *100 Turkish Ballets*, Siemens Leasing Yayını, İstanbul.
- Deleon, J. (1990). *Cumhuriyet Dönemi Türk Balesi*. Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi
- Deleon, J. (1993). *Ballet in Turkey*, Çelik Gülersoy Vakfı, İstanbul.
- Draaisma, Douwe (2007), *Bellek Metaforları: Zihinle İlgili Fikirlerin Tarihi*, Çev. Gürol Koca, İstanbul: Metis Yayınları.
- Ekinci NE. (2017). *Üniversite Katılımcılarının Rekreatif Etkinlikler Hakkındaki Farkındalıklarının Araştırılması*. Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi
- Ellington, T. ve Lim, S. (2013). Adolescents' Aesthetic and Functional View of Hearing Aids or Cochlear Implants and Their Relationship to Self-Esteem Levels, *Fashion Practice*, 5(1), 59-80.
- Emiroğlu, K., Aydın, S. (2003). *Etnoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınevi.
- Engel-Yeger, B. ve Weissman, D. (2009). A Comparison Of Motor Abilities And Perceived Self-Efficacy Between Children With Hearing Impairments And Normal Hearing Children. *Disability and Rehabilitation*, 31(5), 352-358.
- Erdem, F. ve Satır, C. (2003). *Features of Organizational Culture in Manufacturing Organizations: A Metaphorical Analysis*. *Work Study*, 52(3), 129-135.
- Ergun, Ö. (2017). *Sosyal Latin Danslarının Beden Algısı, Öz -Yeterlik ve Sosyal Beceri Üzerine Etkisinin İncelenmesi*. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa, Yüksek Lisans Tezi,
- Esentaş, M. (2012). *Serbest Zaman Etkinliği Olarak Uygulanan Gençlik Kamplarının Program ve Lider Boyutunda Analizi*. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa, Yüksek Lisans Tezi,
- Esentaş, M., Güzel, P., Özbey, S., Kılınç, Z., Çelebi, M. (2016). *Kız Öğrencilerin "Doğa Kampı" Kavramına İlişkin Metaforik Algıları*, *International Journal of Social Science Research*, 5 (2), 1-15.

- Esentaş, M. (2018). *Metaphorical Perceptions of the Academicians Working in the Field of Recreation Regarding the Concept of "Recreation"*. Journal of Education and Training Studies, 6(12), 42-47.
- Fatoye, F., Palmer, S., Macmillan F., Rowe, P., Linden, M. (2009). *Proprioception and Muscle Torque Deficits in Children with Hypermobility Syndrome*, Rheumatology, 48(2): 152–157.
- Ferrell, W. R., Tennat, N., Sturrock, R. D., Ashton, L., Creed, Gisela., Brydson, G., Rafferty, D. (2004). *Amelioration of Symptoms by Enhancement of Proprioception in Patients with Joint Hypermobility Syndrome*. Arthritis & Rheumatism, 50 (10):3323-3328.
- Fleiss, J. L. (1981). Statistical Methods for Rates and Proportions. 2nd ed. New York, NY: John Wiley & Sons Inc.
- Geçit, Y., Gençer, G. (2015). *Sınıf Öğretmenliği 1. Sınıf Katılımcılarının Coğrafya Algılarının Metafor Yoluyla Belirlenmesi (Rize Üniversitesi Örneği)*. Marmara Coğrafya Dergisi. 23,1-19.
- Goldstein, L. B. (2005). *Becoming a teacher as a hero's journey: Using metaphor in preservice teacher education*. Teacher Education Quarterly, 32(1), 7-24.
- Gökçe, H. (2008). *Serbest Zaman Doyumunun Yaşam Doyumu ve Sosyo-Demografik Değişkenlerle İlişkisinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Göksel, A., Tomruk, Z. (2016 ) *Akademisyenlerde Stres Kaynakları İle Stresle Başa Çıkmada ve Stres Durumunda Gösterilen Davranışların İlişkisi*. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi. 315-342
- Göral, M., (2010). *Examining the effects of intra-university training practices on the physical fitness of sedentary students*. Journal of Applied Sciences. 3(2): 287-293.
- Rahme, R. (1971). *Joint Hypermobility: Clinical Aspects*. Proc. Roy. Soc. Med. 64, 692–94.

- Guss-West, C., Hum, B., Wulf, G. (2016). *Attentional Focus in Classical Ballet: A Survey of Professional Dancers*, Journal of Dance Medicine & Science, 20(1):23–29.
- Güngörmüş, H. A. (2007). *Özel Sağlık-Spor Merkezlerinden Hizmet Alan Bireyleri Rekreatif Egzersize Götüren Faktörler*. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Güngörmüş, H.A., Serdar, E., Beşikçi, T. ve Dirilik, Y. (2018). *Fitness Merkezlerinden Hizmet Alan Bireylerin Serbest Zaman Doyumu ve Psikolojik İyi Oluş İlişkisi*, Uluslararası Rekreatif ve Spor Yönetimi Kongresi, Bildiriler Kitapçığı,10-13 Mayıs, Bodrum/Muğla, 425-426.
- Gürbüz B. (2006). *Kentsel Yaşam Sürecinde Rekreatif Katılım Sorunları*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Haase, A., Staptoe, A., Sallis, J., F., Wardle, J. (2004). *Leisure Time Physical Activity In University Students From 23 Countries: Associations With Health Beliefs, Risk Awareness And National Economic Development*”, *Preventive Medicine*. 186.
- Haines, D. J., Fortman, T. (2008). *The College Recreational Sports Learning Environment*, *Recreational Sports Journal*, Number:32, 52-61.
- Hugel, F., Cadopi, M., Perrin, P. (1999). *Postural control of ballet dancers: a specific use of visual input for artistic purposes*. *International Journal Sports Medicine*,20: 86-92.
- Inbar, D. E. (1996). *The Free Educational Prison: Metaphors and Images*. *Educational Research*, 38(1), 77-92.
- Kaba İC. (2009). *Türkiye’deki Üniversitelerde Kampüs Rekreatifliği’nun Mevcut Durumu ve Kampüs Rekreatifliği Modellemesi*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- Kadel, N. J. (2000). *Anthropometric measurements of young ballet dancers* journal of dance medicine and science, volume 9, numbers 3-4 pages 84-90(7).
- Kalafat, T. & Kıncal, R.Y. (2008). *Üniversite katılımcılarının beden memnuniyeti düzeyleri ile sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Dokuz Eylül

- Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi. [The analysis of the interaction between the body gratification of university students and their level of skill]. *Dokuz Eylül University Journal of Buca Faculty of Education*, 23, 41-47.
- Kalfa, S. (2017). Spor Bilimleri Ve Eğitim Fakültesi Katılımcılarının Yaşam Doyumu ve Serbest Zaman Doyumunun İncelenmesi (uşak üniversitesi örneği), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rekreasyon Anabilim Dalı, Muğla.
- Kara, D., Koç, H. (2009) *Öğretim Elemanlarının Stresle Başa Çıkma Davranışlarının Bazı Değişkenlere Göre Belirlenmesi*. İşletme Araştırmaları Dergisi Sayfa:35-50
- Karacan, Ç., Kaba, Z., Yenigün, Ö., Aydın, M. ve Bayazıt, B. (2003). Kaynaştırma Grubu ile Eğitilebilir Zihinsel Engelli Grubun Ritm ve Dans Çalışmaları Yoluyla Beceri Düzeylerinde Meydana Gelen Değişimlerin İncelenmesi. *İ.Ü. Spor Bilimleri Dergisi*, 11(3), 132-136.
- Karaçar, E., Paslı, M. M. (2014). *Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı Katılımcılarının Rekreasyonel Eğilimleri ve Rekreasyonel Etkinliklere Katılımına Engel Olan Faktörler*, Turizm Akademik Dergisi, 1 (1), 29-38.
- Karadağ, D. (2013). *Yüzme Antrenörlerinin Bir Liderlik Özelliği Olan İletişim Becerilerinin Yüzücülerin Motivasyonları Üzerindeki Etkileri*, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans tezi,
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon Boş Zaman Değerlendirme*. (Altıncı Baskı). Ankara: Gazi Kitapevi.
- Karakuş, U. (2013). *Depremi yaşamış ve yaşamamış katılımcıların deprem algılarının metafor analizi ile incelenmesi*. Doğu Coğrafya Dergisi, 18(29), 97-116.
- Karashinoğlu, T. (2015). *Ortaokullarda Beden Eğitimi Öğretmenine İlişkin Metaforik Algılar*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kardaş, N. T. (2015). *Düzce İli Sportif Rekreasyon Alanlarının Haritasının Çıkarılması ve Örnek Model Oluşturulması*. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. Doktora Tezi,

- Kartal, M. (2015). *Gaziantep Şehrinde Rekreatyonel Faaliyetlerin Dağılışı*. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi
- Kaya, C. (2017). *Sosyal Latin Dansçılarında Özgüven ve Yaşam Yönelimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. Yüksek Lisans Tezi,
- Kılıç, K. (2006). *Harcanabilir Gelirin Artmasının Sportif Rekreatyona Katılıma Olan Etkisinin Araştırılması, İstanbul Örneği*. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Kılıç, S. (2015). *Kappa Testi*, Journal of Mood Disorders 5(3), 142-144.
- Kırkpınar, M. (2004). Lise Son Sınıftaki Katılımcıların Boş Zaman Faaliyetlerine Katılma Biçimlerinin Araştırılması. Muğla Üniversitesi, Muğla. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi,
- Kline, K.L. (2012). Experiential Learning: Self-Efficacy of Students-Instructors in An Adapted Dance Program. Poster session presented at IUPUI Research Day, Indianapolis, Indiana.
- Koch, S.C., Mehl, L., Sobanski, E., Sieber, M., Fuchs, T. (2015). Fixing the mirrors: A Feasibility Study Of The Effects Of Dance Movement Therapy On Young Adults With Autism Spectrum Disorder. *Autism*, 19(3): 338-350.
- Kövecses, Z. (2003). *Edebiyatta Metafor.*, Çev: Ali Kaftan, Kitaplık, Sayı. 65, (79-86)
- Kurtulan, A. (2005). Rekreatyon Açısından Sporun Önemi. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Yüksek Lisans Tezi.
- Küçük Kılıç S., Lakot Atasoy K., Gürbüz B. ve Öncü E. (2016). *Rekreatyonel Tatmin ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, Cilt.6, 56-70.
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (1987). *The Metaphorical Logic of Rape*. Metaphor And Symbol, 2(1), 73-79.
- Lakoff, G., ve Johnson, M. (2003). *Metaphors we live by*. The University of Chicago Pres, Chicago.

- Landis, J. R. ve Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics*, 33:159-74
- Levine, P.M. (2005). Metaphors and images of classrooms. (ERIC Document Reproduction Service No: EJ72489).
- Lin, Y. L., Karduna, A. (2017). *Errors in Shoulder Joint Position Sense Mainly Come from the Glenohumeral Joint*, *J Appl Biomech*, 33(1):32–38.
- Lindsey, R.R. (2012). *The Benefits and Satisfaction of Participating in Campus Recreational Sports Facilities and Programs Among Male and Female African American Students: A Pilot Study*, *Recreational Sports Journal*, Number, 36:13-24.
- Littlemore, J. (2004). *Conceptual Metaphor as a Vehicle for Promoting Critical Thinking Skills Amongst International Students, Directions for the Future: Directions in English for Academic Purposes*, Ed.: L. Sheldon, Oxford Peter Language, Birmingham.
- Malatyalı, E. ve Yılmaz, K. (2010). *Yapılandırmacı öğrenme sürecinde kavramlar ve önemi: kavramların pedagojik açıdan incelenmesi*. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(14).
- Martínez, M. A., Sauleda, N. ve Huber, G. L. (2001). *Metaphors As Blueprints Of Thinking About Teaching And Learning*. *Teaching And Teacher Education*, 17(8), 965-977.
- Michael, R., Most, T. ve Cinamon, R.G. (2013). The Contribution of Perceived Parental Support to the Career Self-Efficacy of Deaf, Hard-of-Hearing, and Hearing Adolescents, *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 18(3), 329-343.
- Morgan, G. (1998). *Yönetim ve Örgüt Teorilerinde Metafor*, Çev. Gündüz Bulut, Mess Yayınları, İstanbul
- Mutlu, İ. (2008). *Egzersiz Yapan Kişilerin Boş Zamanlarına Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma: Kayseri İli Örneği*. Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde.
- Nakip, M. (2003), *Pazarlama Araştırmaları: Teknikler ve (SPSS Destekli) Uygulamalar*, Seçkin Yayıncılık: Ankara

- Özdilek, Ç., Demirel, M. Ve Harmandar D. (2007) Dumlupınar ve Sakarya Üniversitelerinde Öğrenim Gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Katılımcılarının Boş Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri ve Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*.4(2):1-13.
- Özdiñç, Ö. (2005). *Çukurova Üniversitesi Katılımcılarının Sporun ve Spora Katılımın Sosyalleşmeyle İlişkisi Üzerine Görüşleri*, Spor Metre Dergisi, Sayı, 2.
- Özevin B. (2006). “Oyun, dans ve müzik” dersine ilişkin motivasyon ölçeği. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu (26-28 Nisan 2006). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Park, Y.H. (2008). A Case Study of Effective Dance Instruction for the Deaf. *Doctoral Thesis*, The University of Georgia, Athens, Georgia.
- Pavis, P. (2000). *Gösterimlerin Çözümlemesi*, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Pipen, T. (2001). *Metaphors and organizational identity in the Italian public services*. Scandinavian Journal of Management, 16, 391-409.
- Sabbağ, Ç. ve Aksoy, E. (2011). *Üniversite Katılımcıları ve Çalışanlarının Boş Zaman Etkinlikleri: Adıyaman Örneği*, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3 (4), 10-23.
- Serbescu C, Flora D, Hantiu I, Greene D, Benhamou CL, Courteix D. (2006). Effect of a Six-Mounth Training Programme on the Physical Capacities of Romanian School children. *Acta Paediatrica*, 95: 1258-1265.
- Shah, Parilah M. ve Yusof, Aminuddin (2007). Sport Participation Constraintsof Malaysian University Students. *The International Journal of the Humanities*.5(3):189-196.
- Simpson, K. J.,ve Lisa, K. (1997). *Jump Distance of Dance Landings Influencing Joint Forces: I. Axial Forces*, *Medicine and Science in Sports and Exercise*. 29(7):928–936.
- Sobrinho, F. J.,ve Guillén, P. (2017). *Overuse Injuries in Professional Ballet: Influence of Age and Years of Professional Practice*. *Orthopaedic Journal of Sports Medicine*, 5(6):6–11.

- Sosyal, D. ve Afacan, Ö. (2012). *İlköğretim Katılımcılarının “Fen ve Teknoloji Dersi” ve “Fen ve Teknoloji Öğretmeni” Kavramlarına Yönelik Metafor Durumları/Metaphors Used By Primary School Students to Describe “Science and Technology Lesson” and “Science And Technology Teacher”*. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(19).
- Sönmezoğlu, U., Polat, E. ve Aycan, A., (2014), *Gençlik merkezi üyeleri ve bazı değişkenlere göre serbest zaman tatmin düzeyleri*. International Journal of Science Culture and Sport. Special Issue,1, 219-229.
- Stebbins, R. A. (1999). Serious Leisure, Leisure Education, and Wayward Youth, [www.soci.ucalgary.ca](http://www.soci.ucalgary.ca).(erişim tarihi: 18.02.2019).
- Şahan, H. (2007). *Üniversite Katılımcılarının Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü*, Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şahan, H. (2008). *Üniversite Katılımcılarının Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü*. *KMU İİBF Dergisi*.
- Şahin, M. H. ve Kaya, H. (2016). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bazı coğrafya kavramlarına ilişkin algılarının metaforlar yoluyla analizi*. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 5, Özel Sayı, Makale No:14
- Tavazar, H., Güzel, P. ve Esentaş, M. (2018).*Özel Sektörde Çalışan Yönetici ve Müdürlerin “Sürdürülebilirlik” Kavramına İlişkin Metaforik Algıları*, Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi, 8(1), 56-68.
- T.C.MEB (2007). Kişisel Gelişim Ders Modülü, MEGEP. Hayat boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (HBOGM).
- Tekin A. (2003). Bir Rekreasyonel Aktivite Olan Doğa Yürüyüşü Programına Katılımın İş görenlerin Uyum Düzeyine Etkisi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.
- Tekin, G., Amman, M.T. ve Tekin, A. (2009). *Serbest zamanlarda Yapılan Fiziksel Egzersizin Üniversite Katılımcılarının Depresyon ve Atılganlık Düzeylerine Etkisi*. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt:6, Sayı:2, s.148-159.



- Tel, M. (2007). *Öğretim Üyelerinin Boş Zaman Etkinlikleri Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma Doğu Anadolu Örneği*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Elâzığ.
- Theunissen, S.C.P.M., Briaire, J.J., Soede, W., Kouwenberg, M. ve Frijns, J.H.M. (2014). Self-Esteem in Hearing-Impaired Children: The Influence of Communication, Education, and Audiological Characteristics. *PLoS ONE* 9(4): e94521. doi:10.1371/journal.pone.0094521
- Topçu, E. (2001). Türkiye’de Bale Sanatı. *Yüksek Lisans Sanat Eseri Çalışması Raporu*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Türkcan, K., E. Pişkin (2016) “Ticaret Anlaşmalarının Türkiye’nin İhracat Dinamiğine Etkisi: Yaygın ve Yoğun Ticaret” *Ekonomik Yaklaşım* 27(99), 17-55.
- Ünver, D. (2016). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören Katılımcıların Genel Öz Yeterlik İnançları İle Müzik, Dans ve Oyun Derslerine İlişkin Motivasyonlarının İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- World Leisure Organization (2001). *Working Document on Casual Leisure*. www.worldleisure.org.(Erişim tarihi: 18.02.2019).
- Yanık E. (2010). *Dans ve İletişim*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Yerlisu Lapa, T. ve Ardahan, F. (2009). Akdeniz Üniversitesi Katılımcılarının Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri ve Değerlendirme Biçimleri. *Spor Bilimleri Dergisi, Hacettepe J. of Sport Sciences*.20 (4):132–144.
- Yerlisu Lapa T. ve Ağrar, E. (2012) Üniversite Katılımcılarının Serbest Zaman Katılımlarına göre Algılanan Özgürlük. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. of Sport Sciences*, 23 (1): 24–33.
- Yetim, G. (2014). *Boş zaman ilgileniminin boş zaman tatmini ve sadakati üzerine etkisi: Eskişehir’deki fitnes merkezleri üzerine araştırma*, Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,

- Yetiş, Ü. (2008). Orta öğretim katılımcılarının boş zaman değerlendirme eğilimlerinin farklı değişkenlere göre belirlenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3):194-198.
- Yıldırım,S., Özcan, G. (2011). Lisanslı olarak takım sporu ve bireysel spor yapan ile spor yapmayan ortaöğretimkatılımcılarının sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırılması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Bolu, 2(23): 111-135.
- Yıldırım, A.,Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (9. Baskı).Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, Ş. (2007). *Rekreasyon Faaliyetlerinin Yönetim ve Organizasyonu, Antalya Bölgesindeki Beş Yıldızlı Otel İşletmelerine Yönelik Bir uygulama*, Akdeniz üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Yılmaz, S. (2014). *Türk Bale Tarihi Türk Diplomatik İlişkileri Üzerine Etkisi*, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Yunusoğlu, M. K. (2016). *Budist Türk Çevresi Eserlerde Metaforlar*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Zheng, Hong-bo., Song, Wen-juan. (2010). *Metaphor analysis in the educational discourse: A critical review*, US-China Foreign Language, C. 8, No.9 (Seri No.84), ISSN 1539-8080, <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.838.6854&rep=rep1&type=pdf> (04.02.2019).

## EKLER

### EK 1: GÖRÜŞME FORMU

1. YAŞINIZ:

2. CİNSİYETİNİZ:

- KIZ
- ERKEK

3. EĞİTİM DURUMU:

- İLKÖĞRETİM 5.SINIF
- İLKÖĞRETİM 6. SINIF
- İLKÖĞRETİM 7. SINIF
- İLKÖĞRETİM 8.SINIF

4. ANNE EĞİTİM DURUMU:

- OKUMADI
- İLKOKUL MEZUNU
- ORTAOKUL MEZUNU
- LİSE MEZUNU
- ÜNİVERSİTE MEZUNU
- YÜKSEK LİSANS MEZUNU
- DOKTORA MEZUNU

5. BABA EĞİTİM DURUMU:

- OKUMADI
- İLKOKUL MEZUNU
- ORTAOKUL MEZUNU
- LİSE MEZUNU
- ÜNİVERSİTE MEZUNU
- YÜKSEK LİSANS MEZUNU
- DOKTORA MEZUNU

6. AİLE ORTALAMA AYLIK GELİR DURUMU:

- 1000 TL'DEN AZ
- 1000 TL - 3000 TL ARASI
- 3000 TL – 6000 TL ARASI
- 6000 TL'DEN FAZLA

7. BALE DIŞINDA BİR SPOR YAPIYOR MUSUNUZ?

HAYIR

EVET

EVET İSE

BELİRTİNİZ:.....

.....

8. NE KADAR SÜREDİR BALE YAPIYORSUNUZ?

.....  
.....

9. BALE'Yİ PROFESYONEL OLARAK MI, REKREATİF (HOBİ) AMAÇLI MI YAPIYORSUNUZ?

PROFESYONEL

REKREATİF

10. BALE YAPMAK

.....  
..... BENZER.

ÇÜNKÜ;

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

## EK 2: METAFORLAR

### P Grubu Katılımcılarının Metaforları

P1

Bale yapmak “kuş gibi uçmaya” benzer,

Çünkü;

“Bale yapmak zordur, emek ister, sabır ister, en büyüğü de cesaret ister ve bunların hepsinin üstesinden gelince o koskoca sahneden kuş gibi uçarsın”

P2

Bale yapmak “Havada uçmaya” benzer

Çünkü;

“Çok zevkli, çok güzel, dans etmek, Kendimi özgür hissediyorum bale yaparken”

P3

Bale yapmak “Güneş ışıklarına benzer”

Çünkü;

“Bale yaparken kendi etrafımı ve beni izleyenlerin etrafını aydınlattığımı hissediyorum. İçim ısınıyor ve çok mutlu oluyorum.”

P4

Bale yapmak “Nefes almaya benzer”

Çünkü;

“Nasıl yaşamamız için nefes almamız gerekiyorsa benimde yaşamak için bale yapmam gerekiyor”

P5

Bale yapmak “Kırık camlar üzerinde yürüyüp gülümsemeye” benzer

Çünkü;

“Sahnede ayaklarımız acısa da, bunu seyirciye belli etmeden işimize gülümseyerek devam ediyoruz. İşte buna kırık camlar üzerinde yürüyüp gülümseme denir”

P6

Bale yapmak “kanatlanıp uçmaya” benzer

Çünkü;

“Bale benim için bir hayal dünyasıdır ve hayal dünyasında sınır yoktur. Dans etmek benim hayalimi gerçekleştirir.”

P7

Bale yapmak “Ruhumdaki kelebeği çıkarmaya” benzer

Çünkü;

“Özgürlüktür, kendini dışa vurmaktır, kalbini ortaya koymaktır, sanattır, aşktır, sevgiyle bağlanmaktır, hayattır.”

P8

Bale yapmak “Bulutların üstünde uçmaya” benzer

Çünkü;

“Bulutların üstünde uçuşma nedenim ise; ben bale yaparken kendimden ve dünyanın problemlerinden uzaklaşıp sadece müziği duyuyorum ve benim ruhumu dinlendiriyor”

P9

Bale yapmak “Gökyüzünde özgürce uçmaya” benzer

Çünkü;

“Bale yapmak hiç kolay değildir. Ama çok gayret edip çalışırsak bale çok zor değildir. Evet bazen ayağımız çok kalkmayabilir, topuğumuz çok açık olmayabilir. Bu normal bir durumdur. Ama “nasıl olsa ayağım daha kalkmaz” der isek hiç başarılı olamayız. Ama bunun hepsi ne zaman biter biliyor musun? Sahne ışıklarının altında mükemmel yakın yok yok, mükemmel bir takım çalışması sonucu ortaya çıkan gösteride son an müziği çaldığında tüm seyirciler ayağa kalkıp seni alkışlıyor ya işte o zaman bitiyor çekilenler”

P10

Bale yapmak “Fotoğraf çekilmeye” benzer

Çünkü;

“Fotoğraf çekilirken de hep güleriz, mutluyuz. Bale yaparken de her zaman mutluyum.”

P11

Bale yapmak “Rüya gibidir” benzer

Çünkü; “Ruhumun özgür olduğunu hissediyorum. Sahne ışıklarını seviyorum.”

## R Grubu Katılımcılarının Metaforları

R1

Bale yapmak “Bir çiçek yaprağının rüzgarda sallanıp dans etmesine” benzer

Çünkü; “ balerinler özgürdür. Yaptıkları dansı ruhlarında hissedip dans ederler. Kendisini serbest bırakıp hareketleri akıllarından geçirerek büyük bir mutluluk yaparlar bu işi. Dans ederken artık yaptıkları şeyden başka bir şey düşünmezler. Bende yaprağın sallanmasını balerinin kendini serbest bırakıp dans etmesine benzettim. Rüzgarın sesini de müziğe benzettim.”

R2

Bale yapmak “cimnastik yapmak gibi” benzer

Çünkü “Kaslarım kuvvetlenip güçlendiği için”

R3

Bale yapmak “disipline” benzer

Çünkü; “Aynı şekilde okulda aldığımız disiplin gibi disiplin alıyoruz. Dışarıda bale yaptığımızı çoğu kişi anlıyor. Bale yapıyorum çünkü sorusuna cevap verecek olursam da geleceğim daha güzel olsun diye yapamadığım birkaç hareket var biliyorum ama bunlar çalışmadığım için oluyor. Çalışsam yarın tam bacak açarım ama çalışmıyorum, bundan sonra tembellik yerine çalışmaya ödevlerimi yapmaya ve daha başarılı bir kişi olarak geleceğe hazırlanacağıma dair söz veriyorum”

R4

Bale yapmak “özgür olmaya” benzer

Çünkü; kimseye açıklayamadığımız duygularımızı yansıtabildiğimiz bir sanat türüdür. Bu sebeple dansa ısındırılması isteyen vücutlar (insanlar) için birebir yapabilecek bir dans türüdür. Mutluluk, sevinç, aşk, eğlence bu duyguların ana kaynağıdır”

R5

Bale yapmak “vücudun çalışmasına” benzer

Çünkü; Baleyi vücudumuzun tüm duyuları ile yapıyoruz. Eğer çalıştırdığımız taraflardan biri bile görevini yapmazsa görüntü bozukluğu olacaktır. Aynı zamanda bazı insanlar için bale yapmak vazgeçilmez bir olaydır ve bir süre sonra bale yapmak o insanlar için en önemli gereksinimlerden (işlerden) biri oluyor. Bu da vücudun çalışması gibi eğer yapamazsa vücudun (insanın) üzülmesine, mutsuz olmasına vb. duruma yön tutuyor. Bu nedenle bale yapmak fazlasıyla vücudun çalışma sistemine benziyor”

R6

Bale yapmak “mutluluğa, heyecana” benzer

Çünkü, “ Bale hayatımdaki en mutlu olduğum şeydir. Baleyi çok seviyorum. Klasik müzik dinleyip dans etmek uçmaya benziyor. Mutlu olduğum tek yer bale

stüdyosu, ders saatim geldiğinde çok mutlu ve enerjik oluyor, her şeyi unutuyorum. Bale benim tutkum”

R7

Bale yapmak “Hayatla uyum içinde dans etmeye” benzer

Çünkü; “Bale yaparken kendimi daha rahat ve özgür hissediyorum. Dans etmek içimden geldiği için yapıyorum, dans ediyorum. Bale sanki bir tiyatro gibi kendimi mimiklerim ve hareketlerimle ifade etmeye benziyor. Bale yaparken rahatlıyorum, çünkü kendimi hiçbir zaman ifade edemediğim gibi anlatıp ifade edebiliyorum”

R8

Bale yapmak “Mutlu ve asil bir yola” benzer

Çünkü; “Bale yaparken bir an mutluluğa erişirsin ve adeta büyülenirsin ama ben eskiden baleye ilk başladığımda sadece yapmak için yapacağımızı sanıyordum yani yolun başındayım daha ama zaman ilerledikçe ve Figen öğretmenimin yardımıyla balenin beni mutluluğa ve asil bir yaşam tarzına dönüştürdüğünü gördüm ve git gide baleyi sevmeye başladım. Zamanlar ilerledikçe öğretmenler baleyi çok sevdiğimi ve sevdiğim kadar da nasıl güzel bale yaptığımı anladılar ve önüme sahne kapıları açtılar bu durumlar bana çok iyi yansıdı ve şu an baleyi çok çok çok çok seviyorum. Figen öğretmen sağ olsun. Yani kısacası bale yapmak hem zamanla hem de Figen öğretmen gibi müthiş öğretmenlerle bale bizler için mutluluğa açılan bir yol olur”

R9

Bale yapmak “sahnede ruhunu teslim etmeye” benzer

Çünkü “ Ruhumuzu farkında olmadan aslında insanlara teslim ediyoruz. Sanat böyle bir şeydir. Sahnede insanlara kim olduğumuzu gösteriyoruz. Çünkü sanat balede insanın ruhunu ortaya koyacak insanlara yansımasıdır”

R10

Bale yapmak “Eğlenirken havalara uçmaya” benzer

Çünkü “Bale yaparken hafif hissediyorum kendimi. O güzel eşyalar, aletler benim rahatlamama yardım ediyor”

R11

Bale yapmak “nazikliğe, narinliğe” benzer

Çünkü “Bale yaparken yumuşaklık önemlidir. Zaman bence balenin olmazsa olmazı yumuşaklıktır. O yumuşaklık olmazsa o kişi bale yapmıyordur. İşte baleyi diğer sanat ve spor dallarından ayıran özellik budur. Birilerin amacı insanlara sadece dansı öğretmek değil, aynı zamanda duyguları, hisleri ve narinliği öğretmektir.”

R12

Bale yapmak “hissederek dans etmeye” benzer



Çünkü “Bale yaparken içten, severek ve hissederek yapmak gerekir. Aynı zamanda hareketleri de doğru ve temiz yapmamız da gerekir. Bunu yaparken özen göstermeliyiz.”

R13

Bale yapmak “yeni bir dünyaya açılmaya” benzer.

Çünkü, “İnsan farklı bir ülkenin dansını öğreniyor. Zorlukları olsa da çok güzel bir dans. Yeni dünyalara açılmanın sebebi; eğlenerek ve öğrenerek yaptığın için mutlu oluyorsun. İlk başta çok zordu ama insan sevince her şeyi yapabiliyor.

R14

Bale yapmak “dans etmeye” benzer.

Çünkü, “Balede bir dans çeşididir. Fakat daha dikkatli olmamız gerekir. Bale dikkat ister, düşünce ister. Bale biraz acı ister”

### EK 3: ETİK KURUL ONAYI

**T.C.**  
**MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ**  
**SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK**  
**KURULU KARARLARI**

<b>Toplantı Tarihi</b>	: 14.12.2018
<b>Toplantı Sayısı</b>	: 2018/ 07
<b>Toplantıda Alınan Karar Sayısı</b>	: 16

Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu 14.12.2018 tarih ve saat 10:30'da Rektörlük Yönetim Kurulu Toplantı odasında toplanmış, aşağıdaki kararlar alınmıştır.

**KARAR:**

10- Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Doç.Dr.Pınar GÜZEL'in 30.11.2018 tarih ve E.56238 sayıda kayıtlı Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Anabilim Dalı Yüksek Lisans katılımcısı Figen GÖNÜL'ün "Rekreatif Bir Etkinlik Olarak Bale Kavramına İlişkin Metaforik Algılar; İzmir İli Örneği " konulu başvurusunun etik yönden uygunluğuna toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verildi.

(e-imzalıdır)

Prof.Dr.Muzaffer TEPEKAYA

Başkan

(e-imzalıdır)

(e-imzalıdır)

(e-imzalıdır)

Prof.Dr.Tuncer TAŞKIN

Prof.Dr.Tülin CANBAY

Üye

(Başkan Yardımcısı)

Üye

Prof.Dr.Halit EV

Üye

(e-imzalıdır)

(e-imzalıdır)

Prof.Dr.Kenan ERDOĞAN

Prof.Dr.Doğan UYSAL

Üye

(e-imzalıdır)

Prof.Dr.Ali Rıza GÖKBUNAR

Üye

(e-

Üye

## EK 4: ÖRNEK ARAŞTIRMA GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Bu çalışma, “Rekreatif Bir Etkinlik Olarak Bale Kavramına İlişkin Metaforik Algılar: İzmir İli Örneği” başlıklı bir araştırma çalışması olup İzmir İli Dokuz Eylül Üniversitesi Konservatuar bölümü katılımcılarının bale dansına ilişkin oluşturdukları metafor örneklerini inceleme amacını taşımaktadır. Çalışma, Doç. Dr. Pınar Güzel tarafından yürütülmekte ve sonuçları ile katılımcıların bale ile ilgili düşünceleri ortaya konacaktır/ Türkçe literatürde sınırlı olması ve bale dansı kavramının metaforik belirteçlerini açıklayan çalışmalara rastlanmaması sebebiyle araştırma literatürünün gelişimine ışık tutulacaktır.

- Bu çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayanmaktadır.
- Çalışmanın amacı doğrultusunda, “Bale yapmak.....benzer. Çünkü; .....” cümlesini tamamlamanız istenecek ve daha sonra sizden veriler toplanacaktır.
- İsminizi yazmak ya da kimliğinizi açığa çıkaracak bir bilgi vermek zorunda değilsiniz/araştırmada katılımcıların isimleri gizli tutulacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin (yazılı) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.
- İstemeniz halinde sizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Sizden toplanan veriler saklama yöntemi ile korunacak ve araştırma bitiminde arşivlenecek veya imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde/süreçlerinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır. Yine de katılımınız sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederseniz çalışmadan istediğiniz zamanda ayrılabilirsiniz. Çalışmadan ayrılmanız durumunda sizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir.
- Gönüllü katılım formunu okumak ve değerlendirmek üzere ayırdığımız zaman için teşekkür ederim. Çalışma hakkındaki sorularınızı Manisa Celal Bayar Üniversitesi Rekreasyon bölümünden Figen Gönül'e yöneltebilirsiniz.

Araştırmacı Adı:

MANİSA

CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

REKREASYON ANABİLİM DALI

Figen GÖNÜL

Adres: Manisa Celal

Bayar Üniversitesi

Spor Bilimleri Fakültesi

Manisa

Cep Tel:0530 221 8474

**Bu çalışmaya tamamen kendi rızamla, istediğim takdirde çalışmadan ayrılabileceğimi bilerek verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını kabul ediyorum.**

*(Lütfen bu formu doldurup imzaladıktan sonra veri toplayan kişiye veriniz.)*

Katılımcı Ad ve Soyadı:

İmza:

Tarih:

## EK 5: REKREATİF KATILIMCILARIN METAFORLARI

Katılımcı	Metafor Bale Yapmak .....benzer	Çünkü .....	Ana Tema	Alt Temalar
R1	bir çiçek yaprağının rüzgarda sallanıp dans etmesine	Çünkü; “ balerinler özgürdür. Yaptıkları dans ruhlarında hissedip dans ederler. Kendisini serbest bırakıp hareketleri akıllarından geçirerek büyük bir mutluluk yaparlar bu işi. Dans ederken artık yaptıkları şeyden başka bir şey düşünmezler. Bende yaprağın sallanmasını balerinin kendini serbest bırakıp dans etmesine benzettim. Rüzgarın sesini de müziğe benzettim.”	psiko-sosyal kazanımlar	Özgürlük Mutluluk
R2	Cimnastik yapmaya	Çünkü “Kaslarım kuvvetlenip güçlendiği için”	fizyolojik kazanımlar	Fiziksel iyi oluş
R3	disipline	Çünkü; “Aynı şekilde okulda aldığımız disiplin gibi disiplin alıyoruz. Dışarıda bale yaptığımızı çoğu kişi anlıyor. Bale yapıyorum çünkü sorusuna cevap verecek olursam da geleceğim daha güzel olsun diye yapmadığım birkaç hareket var biliyorum ama bunlar çalışmadığım için oluyor. Çalışsam yarın tam bacak açarım ama çalışmıyorum, bundan sonra tembellik yerine çalışmaya ödevlerimi yapmaya ve daha başarılı bir kişi olarak geleceğe hazırlanacağıma dair söz veriyorum”	psiko-sosyal kazanımlar	Emek Disiplin
R4	özgür olmaya	Çünkü; kimseye açıklamadığımız duygularımızı yansıtabildiğimiz bir sanat türüdür. Bu sebeple dansa ısındırılması isteyen vücutlar (insanlar) için birebir yapabilecek bir dans türüdür. Mutluluk, sevinç, aşk, eğlence bu duyguların ana kaynağıdır”	psiko-sosyal kazanımlar	Mutluluk Sevgi Eğlenme
R5	vücudun çalışmasına	Çünkü; Baleyı vücudumuzun tüm duyuları ile yapıyoruz. Eğer çalıştırdığımız taraflardan biri bile görevini yapmazsa görüntü bozukluğu olacaktır. Aynı zamanda bazı insanlar için bale yapmak vazgeçilmez bir olaydır ve bir süre sonra bale yapmak o insanlar için en önemli gereksinimlerden (işlerden) biri oluyor. Bu da vücudun çalışması gibi eğer yapamazsa vücudun (insanın) üzülmesine, mutsuz olmasına vb. duruma yön tutuyor. Bu nedenle bale yapmak fazlasıyla vücudun çalışma sistemine benziyor”	fizyolojik kazanımlar	Fiziksel iyi oluş Fiziksel ihtiyaç
R6	mutluluğa, heyecana	Çünkü, “ Bale hayatımdaki en mutlu olduğum şeydir. Baleyı çok seviyorum. Klasik müzik dinleyip dans etmek uçmaya benziyor. Mutlu olduğum tek yer bale stüdyosu, ders saatim geldiğinde çok mutlu ve enerjik oluyor, her şeyi unutuyorum. Bale benim tutkum”	psiko-sosyal kazanımlar	Mutluluk Tutku
R7	Hayatla uyum içinde dans etmeye	Çünkü; “Bale yaparken kendimi daha rahat ve özgür hissediyorum. Dans etmek içimden geldiği için yapıyorum, dans ediyorum. Bale sanki bir tiyatro gibi kendimi mimiklerim ve hareketlerimle ifade etmeye benziyor. Bale yaparken rahatlıyorum, çünkü kendimi hiçbir zaman ifade edemediğim gibi anlatıp ifade edebiliyorum”	psiko-sosyal kazanımlar	Özgürlük Rahatlama Kendini ifade edebilme

Katılımcı	Metafor Bale Yapmak .....benzer	Çünkü .....	Ana Tema	Alt Temalar
R8	Mutlu ve asil bir yola	Çünkü; “Bale yaparken bir an mutluluğa erişirsin ve adeta büyülenirsin ama ben eskiden baleye ilk başladığımda sadece yapmak için yapacağımızı sanıyordum yani yolun başındayım daha ama zaman ilerledikçe ve Figen öğretmenimin yardımıyla balenin beni mutluluğa ve asil bir yaşam tarzına dönüştürdüğünü gördüm ve git gide baleyi sevmeye başladım. Zamanlar ilerledikçe öğretmenler baleyi çok sevdiğimi ve sevdiğim kadar da nasıl güzel bale yaptığımı anladılar ve önüme sahne kapıları açtılar bu durumlar bana çok iyi yansdı ve şu an baleyi çok çok çok çok seviyorum. Figen öğretmen sağ olsun. Yani kısacası bale yapmak hem zamanla hem de Figen öğretmen gibi müthiş öğretmenlerle bale bizler için mutluluğa açılan bir yol olur”	psiko-sosyal kazanımlar	Mutluluk
R9	sahnede ruhunu teslim etmeye	Çünkü “ Ruhumuzu farkında olmadan aslında insanlara teslim ediyoruz. Sanat böyle bir şeydir. Sahnede insanlara kim olduğumuzu gösteriyoruz. Çünkü sanat balede insanın ruhunu ortaya koyacak insanlara yansımadır”	psiko-sosyal kazanımlar	Güven
R10	Eğlenirken havalara uçmaya	Çünkü “Bale yaparken hafif hissediyorum kendimi. O güzel eşyalar, aletler benim rahatlamama yardım ediyor”	psiko-sosyal kazanımlar	Rahatlama
R11	nazikliğe, narinliğe	Çünkü “Bale yaparken yumuşaklık önemlidir. Zaman bence balenin olmazsa olmazı yumuşaklıktır. O yumuşaklık olmazsa o kişi bale yapmıyordur. İşte baleyi diğer sanat ve spor dallarından ayıran özellik budur. Birilerin amacı insanlara sadece dansı öğretmek değil, aynı zamanda duyguları, hisleri ve narinliği öğretmektir.”	psiko-sosyal kazanımlar	Duygusallık
R12	hissederek dans etmeye	Çünkü “Bale yaparken içten, seyerek ve hissederek yapmak gerekir. Aynı zamanda hareketleri de doğru ve temiz yapmamız da gerekir. Bunu yaparken özen göstermeliyiz.”	psiko-sosyal kazanımlar	Sevgi
R13	yeni bir dünyaya açılmaya	Çünkü, “İnsan farklı bir ülkenin dansını öğreniyor. Zorlukları olsa da çok güzel bir dans. Yeni dünyalara açılmanın sebebi; eğlenerek ve öğrenerek yaptığın için mutlu oluyorsun. İlk başta çok zordu ama insan sevince her şeyi yapabiliyor.	Bale etkinliğinin psiko-sosyal kazanımlar	Eğlence Mutluluk Sevgi
R14	Bale yapmak “dans etmeye	Çünkü, “Balede bir dans çeşididir. Fakat daha dikkatli olmamız gerekir. Bale dikkat ister, düşünce ister. Bale biraz acı ister”	psiko-sosyal kazanımları Fizyolojik kazanımlar	Dikkat Fiziksel zorluk

Tablo 11-12 incelendiğinde araştırmaya katılan “R” grubu 7 katılımcı’ nın “Bale yapmak.....benzer. Çünkü; .....” cümlesine yanıtları incelendiğinde her katılımcı ayrı bir metafor kullanmıştır.R grubu 7 katılımcının “Bale yapmak.....benzer. Çünkü; .....” cümlesine yanıtları incelendiğinde P grubunda çoğunlukla kullanılan “uçmak” metaforu bir katılımcı tarafından kullanmıştır.

## EK 6: PROFESYONEL KATILIMCILARIN METAFORLARI

Katılımcı	Metafor	Çünkü .....	Ana Tema	Alt Temalar
P1	Bale Yapmak .....benzer kuş gibi uçmaya	“Bale yapmak zordur, emek ister, sabır ister, en büyüğü de cesaret ister ve bunların hepsinin üstesinden gelince o koskoca sahneden kuş gibi uçarsın”	psiko-sosyal kazanımlar	Emek Sabır Cesaret
P2	havada uçmaya	“Çok zevkli, çok güzel, dans etmek, Kendimi özgür hissediyorum bale yaparken”	psiko-sosyal kazanımlar	Eğlence Özgürlük
P3	Güneş ışıklarına	“Bale yaparken kendi etrafımı ve beni izleyenlerin etrafını aydınlattığımı hissediyorum. İçim ısınıyor ve çok mutlu oluyorum.”	psiko-sosyal kazanımlar	Mutluluk
P4	Nefes almaya	“Nasıl yaşamamız için nefes almamız gerekiyorsa benimde yaşamak için bale yapmam gerekiyor”	fizyolojik kazanımlar	Fiziksel ihtiyaç
P5	Kırık camlar üzerinde yürüyüp gülümsemeye	“Sahnede ayaklarımız acısa da, bunu seyirciye belli etmeden işimize gülümseyerek devam ediyoruz. İşte buna kırık camlar üzerinde yürüyüp gülümseme denir”	fizyolojik kazanımlar	Fiziksel zorluk
P6	kanatlanıp uçmaya	“Bale benim için bir hayal dünyasıdır ve hayal dünyasında sınır yoktur. Dans etmek benim hayalimi gerçekleştirir.”	psiko-sosyal kazanımlar	Özgürlük
P7	Ruhumdaki kelebeği çıkarmaya	“Özgürlüktür, kendini dışa vurmaktır, kalbini ortaya koymaktır, sanattır, aşktır, sevgiyle bağlanmaktır, hayattır.”	psiko-sosyal kazanımlar	Özgürlük
P8	Bulutların üstünde uçmaya	“Bulutların üstünde uçma nedenim ise; ben bale yaparken kendimden ve dünyanın problemlerinden uzaklaşıp sadece müziği duyuyorum ve benim ruhumu dinlendiriyor”	psiko-sosyal kazanımlar	Özgürlük Rahatlama
P9	Gökyüzünde özgürce uçmaya	“Bale yapmak hiç kolay değildir. Ama çok gayret edip çalışırsak bale çok zor değildir. Evet bazen ayağımız çok kalkmayabilir, topuğumuz çok açık olmayabilir. Bu normal bir durumdur. Ama “nasıl olsa ayağım daha kalkmaz” der isek hiç başarılı olamayız. Ama bunun hepsi ne zaman biter biliyor musun? Sahne ışıklarının altında mükemmel yakın yok yok, mükemmel bir takım çalışması sonucu ortaya çıkan gösteride son an müziği çaldığında tüm seyirciler ayağa kalkıp seni alkışlıyor ya işte o zaman bitiyor çekilenler”	psiko-sosyal kazanımlar	Emek Sabır Mükemmellik
P10	Fotoğraf çekilmeye	“Fotoğraf çekilirken de hep güleriz, mutluyuz. Bale yaparken de her zaman mutluyum.”	psiko-sosyal kazanımlar	Mutluluk
P11	Rüya gibidir	“Ruhumun özgür olduğunu hissediyorum. Sahne ışıklarını seviyorum.”	psiko-sosyal kazanımlar	Özgürlük

## ÖZGEÇMİŞ

1986 yılında İzmir’de doğmuştur. Klasik bale eğitimine 7 yaşında başlamıştır. İlerleyen yıllarda Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuarı Klasik Bale bölümünün açmış olduğu sınavı kazanarak 3 yıl eğitimine burada devam etmiştir. Buradaki aldığı eğitimden sonra T.C. MEB İDA İzmir Dans Akademi’de eğitim almaya başlamış ve 8 yıllık Klasik Bale eğitimini tamamlayarak 100 tam puanla mezun olmuştur. Klasik balenin yanında Modern Dans ve Serbest Stil danslarda, ayrıca sahne teknikleri ve notasyon alanında da eğitim görmüştür. İzmir Dans Akademi’den mezun olacağı sene derslere stajyer öğretmen olarak girmiş ve eğitimlik hayatı bu şekilde başlamıştır. Eğitimlik yaptığı zamanlarda da eğitim almaya devam etmiş ve Sasha STANOV’ dan eğitim alarak “Russian Ballet Academy” Klasik Bale Eğitimlik sertifikası almıştır. Ayrıca Türkiye Dans Sporları Federasyonu Antrenörlük Sertifika programı kapsamında “TDSF Serbest Stil Danslar” sertifikası alıp, antrenör olmaya hak kazanmıştır. 2014 yılında Martha Graham Dance Company dünya turnesi kapsamında açılan sınavda seçilen 8 Türk dansçıdan biri olup, Company ile sahneye çıkmaya hak kazanmıştır. 2015 yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan T.C. MEB Prömiyer Bale ve Dans Akademi’yi, 2019 yılında yine Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan Prömiyer Anaokulu’nu kurmuştur. Yurtiçi ve Yurtdışında katılımcıları ile birlikte birçok yarışma ve eğitime katılmıştır. Rusya, Ukrayna ve İspanya’da yapılan yarışmalarda çalıştırdığı katılımcılar dünya dereceleri almıştır. T.C. MEB Prömiyer Bale ve Dans Akademi, Klasik Bale ve Serbest Stil Danslar Bölüm Başkanlığı dışında, çeşitli kolejlerde de Klasik Bale Eğitimlik yapmaktadır. Bunun yanı sıra Anadolu Üniversitesi (AÖF) İşletme Bölümü mezunudur.